

Maročnina znana mesečno 20 Din, za inozemstvo 40 Din. Uredništvo: Ljubljana, Knašova ulica 5. Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126. Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440. Delje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190. Recepti se ne vračajo. — Oglaš po meriti —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica 54. Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126. Informativni oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492. Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 455. Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190. Računi pri pošti število: Ljubljana št. 11.842. Praha št. 78.180; Wien št. 108.241.

Ljubljana, 15. februarja. Pravi junaki težke dobe, ki nam jo je naklonila neobičajno huda zima, so naši železničarji in poštarji. In sicer so po krutosti usode in v greh in škodo skupnosti to veliko premožno znani in cenjeni junaki.

Tri mesece že dnevno in vedno obširneje poročajo novice o kritičnih razmerah, ki vladajo v tej ostri zimi na železnicih po vsej državi. Poročila od dolgih čankov do najkrajših lakoničnih vesti se bavijo največ z omejitvami osebnega, ukinitvijo tovornega prometa in z zakasnitvijo vlakov, kar povzroča snežni zameti, plazovi, poledenele tračnice, zamrznjene kretinice in druge varnostne naprave, pomanjkanje materiala in kuriva, mraz in zima. Ljudje, ki prebirajo ta poročila, se večkrat niti ne spomnijo na železničarje. Železniška prevozna sredstva in vse naprave niso kos velikim oviram. Vlaki izostajajo, vlaki obtičijo, stroji se poškodujejo, mnoge naprave se sploh ne bodo dale zlepa spravili v red. Samo železniško eksekutivno osebje, od najnižjega do najvišjega, kljubuje z nadčloveško vztrajnostjo in požrtvovalnostjo silni zimi ter opravlja svojo naporno službo.

Kljub epidemiji hribe, ki razsela posebno med železničarji, se vrši železniška služba z rediciranim staležem prometnega, sekcijskega in strojnega osebja vzorno in točno. Vlaki, ki prihajajo v Ljubljano in druge slovenske postaje z velikimi zamudami, se odpravljajo z največjo naglico, kolikor le dopušča razmere in sredstva. Naši zasneženi kolodvorji so naenkrat očiščeni snega, tako da so dohodni, peroni in hodniki ter vsi važni postajni prostori stalno čisti in uporabljivi, sestavljanje in premikanje vlakov in vagonov se vrši z največjo pazljivostjo in vestnostjo, uradnik in delavec, strojevodja in konduktar, premikač in kurjač — vsi v enaki meri brez ozira na sebe storijo vse, da bi bila potnikom osebna varnost zalamčena in zavarovana v največji meri.

Eksekutivno osebje je že dosedaj storilo več kot svojo dolžnost. V požrtvovalnosti se z železničarji v mnogem lahko merijo tudi poštni uslužbenci, kojih velika zasluga je ta, da pri nas tudi pošta redno funkcionira. Če človek ozleduje z ledom in snegom obložene vlakce, ki so se izmotali iz zamezov in plazov, mora občudovati železničarje, ki v strašni zimi, prezebli in mnogi pretresani od mrazice, vsi gotovo od raznih skrbi — niso omagali ne duševno ne telesno, temveč so skozi vse nevarnosti izvedli zaupane vlake in potnike na varno.

Sploh se ljudje med udobno vožnjo le redkokdaj spomnijo na moža, ki ima spredaj pri stroju njihovo usodo v svojih rokah. Ne briga jih, če je sit ali lačen, zadovoljen ali obupan. Sedaj pa potnik pri vsem svojem egoizmu in pri vsej navajeni malomarnosti menda le ne more prezreti železničarja in njegove naporne službe. Videti mora, da je led, kjer stopa in za kar se prime, vedeti mora, da je prezebel in da bo tako še dolgo ure v nevarni in naporni službi, ko se bo on — potnik na svojem cilju že ogrel, okrepčal in odpočil.

Lahko je nam iti na pot, ko ne vemo, kakšne so proge, ko se zanašamo na železničarje in ko sedimo v toplih kupačih, ko železničarji odkopavajo sneg ter so izpostavljeni vsem grozotam burnih zimskih noči. Železničar pa dobro pozna vse, kar za čaka na poti in dobro tudi ve, da mu ne bo nihče pomagal. Pozumno in stojično se poda na nevarno pot. Tudi žrtve so, težke žrtve, največje žrtve. Tako se 41 letni zavirač Anton Valentin ni več vrnil iz službe. V Mariboru to je nastopil, sredi noči 30. januarja ga je v Brežicah dohitela smrt. Raz ledenega stopnišča je padel pod vlak. Veselo so čez njega ropotala kolesa... Šele zjutraj so ga našli. Raznih poškodb je večje število, primerov nevarnih bolezni, ki si jo železničarji nakopile sedaj v službi, pa sploh nihče ne šteje.

S simpatijami, priznanjem in hvaležnostjo spremlja javnost heroično delo naših železničarjev in poštarjev, ki so nam lahko vsem v vzgled in bodriko.

Podrobnosti spravne pogodbe med Italijo in Vatikanom

Rim, 15. februarja s. Mesaggero objavila podrobnosti o vsebini raznih pogodb, ki so bile v ponedeljek podpisane med Italijo in Vatikanom. Kardinali bodo po novih pogodbah enako vredni kraljevskim princem. Skofe bo imenoval papež po predhodnem sporazumu z državno vlado. Civilni zakon ni popolnoma odpravljen, temveč obstaja tudi v bodoče za nekatoličane in neverne katoličane. Mnogo davkov, s katerimi je bil do sedaj obremenjen kler, je bilo ukinitih. List naglašuje dalje, da bo po novi pogodbi kaznovan atentat na papeža v Italiji ravno tako, kot vsak atentat proti varnosti države.

Promet s Postojno in Trstom obnovljen Naši železničarji so očistili progo med Rakekom in Postojno — Prvi vlaki iz Trsta

Ljubljana, 15. febr. Ker se je našim železničarjem posrečilo zorati s snežnim plugom močno zameteno progo med Rakekom in Postojno, je danes ob 17.22 privozil v Ljubljano prvi vlak iz Postojne. Obstojal je iz dveh Pullmannovih vagonov, v katerih so se pripeljali potniki iz Postojne, ki so bili zaradi prometnih ovir tam zaostali. Skupno je pripelo v Ljubljano okoli 50 potnikov, v glavnem Avstrijcev in Madžarov, ki so se v terek odpeljali iz Trsta, namenjeni proti Dunaju in Budimpešti, pa so za tri dni obtičali v zametih na progi.

Ljubljanska železniška direkcija je prejela obvestilo, da je proga Postojna-Trst očiščena zametov in da je promet znova odprt. Kakor smo obveščeni, prispe pomoči prvi brzovlak iz Trsta v Ljubljano.

Rakek, 15. februarja. Mraz je tu čez dan močno odjenjal. Burja, ki je neprestano divjala pet dni, je danes utihnila. Včeraj se je posrečilo našim železničarjem odstraniti zamete pri »Ravberkomandi«, nakar

so z lokomotivo privozili do Postojne. Čiščenje proge je bilo silno naporno. Snežni plug s 40 delavci je odšel z rakovske postaje ob 15 ter prispele šele ob 19.20 v Postojno. Ponekod je plug rezal pet metrov visoke zamete.

Postaje Postojna, Prestranek St. Peter in druge na Krasu so bile zadnje dni brez vode, ker so vodovodne naprave na pustajah popolnoma zamrzle. Postojnska postaja je bila kakor spremenjena v ledeno palačo. Povsod sam led. Na nekaterih krajih ob progi med Rakekom in Postojno je bila burja nosila celo hribovje snega, drugod zopet so bila tla kakor z metlo očiščena.

Z jutrišnjim dnem se odpre med Rakekom in Postojno ves mednarodni promet. V Postojni in Prestranku stoji več tovornih vagonov, napolnjenih z angleškim premogom in koksom. Pošiljateljstvo so namenjene ljubljanskim trgovcem s premogom

Snežni plazovi na mariborski progi Kritična situacija med Zidanim mostom in Celjem — Vedno nove snežne lavine — Prekinjen promet med Mariborom in Dravogradom

Zidani most, 15. februarja. Situacija na progi proti Celju je vsako uro drugačna. Trenutno za nekaj minut je proga prosta, a že jo z nova zasujejo plazovi. Delavci so danes naporno delali neprestano od jutra do večera. Komaj so okoli 11. dopoldne očistili progo izmrznjenih plazov ter je bil signal za odhod prvega vlaka iz Zidanega mosta proti Celju. Že je prišlo okoli 11.30 telefonično obvestilo iz Rimskih toplic, da se zopet trgajo plazovi. Do 14. je sledilo 5 manjših plazov. Z največjo naglico so progo čistili. Bila je ob 14.30 znova prosta za promet. V tem času je vozil močno zakasneli dunajski brzovlak iz Zagreba proti Celju. Gol slučaj je bil, da tega vlaka ni zasul ogromen plaz, ki je zdrvel pri Rimskih toplicah na progo, ko maj par sekund nato, ko je tam mimo zdirjal čez ogroženo mesto, že so se vsule velike množine snega na progo, tako da je bila zasuta do večera. Okoli 18. so lahko vozili vlaki iz Zidanega mosta proti Mariboru in iz Celja proti Ljubljani. Postaja v Zidanem mostu je natrpana vlakov.

Celje, 15. februarja. Po plazovih ovirani železniški promet je imel za posledico, da je bil celjski kolodvor natrpan raznih tovornih vozov in garnitur osebnih vlakov. Na kolodvorju je stalo okoli 22 vagonov premoaga, namenjenega za železnice in mnogo potniških vozov. Potniški vlak, ki odhaja s jutraj ob 5.33 iz Ljubljane proti Mariboru, je prispeval v Celje šele ob 18.30 mesto ob 7.30. Pripeljal je vse pošto in jutranje liste iz Ljubljane.

Maribor, 15. februarja. Proga Maribor-Dravograd ogrožajo na mnogih mestih plazovi, ki se spuščajo s strmin Pohorja. Proga med St. Lovrencem na Pohorju in Ribnico — Brezmem je bila danes dvakrat zasuta po plazovih. Prvi plaz je zdrvel na progo davi okoli 6. Iz Maribora je prišel pomožni vlak s plugom in delavci, ki so zasuto progo v dveh urah očistili. Promet je bil le deloma prekinjen. Popoldne okoli 15. je skoro na istem mestu pridvela s strmin ogromna lavina, dolga 60 m in visoka 12 m. Iz Maribora je prispeval v drugič pomožni vlak. Delavci neprenehoma kidajo sneg, proga bo najbrže šele jutri očiščena. Promet je ustavljen.

Topli val zajel že tudi vso Srbijo Olajšana preskrba Beograda — Proga med Beogradom in Zagrebom očiščena — Vlaki z večdnevnimi zamudami — V Južni Srbiji imajo dež

Beograd, 15. febr. 6. Topli zračni val, ki prihaja od Sredozemskega morja, je objel vso Srbijo. V Beogradu se je temperatura danes dvignila na —4, dočim je včeraj še znašala —14. Beograjska občinska uprava se je sporazumela s prometnim ministrstvom, da se z današnjim dnem prične dovažati premog iz bližnjih rudnikov ter drva iz Bosne. Računa se, da bo Beograd kmalu zadostno oskrbljen s kurjavo.

Beograd, 15. febr. p. Mraz je danes še nadalje popuščal. Danes popoldne je bilo v Beogradu samo še —4, zvečer pa tudi samo —7. V severozapadnem delu države še vedno neprestano sneži. Po vesteh meteorološke postaje v Beogradu je bila davi zabeležena sledeča temperatura: Beograd —11, Petrovaradin —11, Zagreb —12, Ljubljana —13, Sarajevo —21, Kos. Mitrovica 0, Skopje plus 1. V Južni Srbiji je danes pričelo deževati.

V železniškem prometu vladajo še vedno velike ovire. Z največjim napo-

rom se je tekom današnjega dne posrečilo očistiti progo Beograd—Zagreb toliko, da so danes že začeli voziti vlaki. Ker pa so v nekaterih pokrajinah, zlasti v okolici Slavonskega Broda, veliki snežni zameti, imajo vlaki še vedno velikanske zamude. V Beograd so danes prišli vlaki, ki bi morali priti že pred dvema dneva. V Srbiji je promet še vedno ukinjen, ker radi neprestanih zametov prog snoh ni mogoče očistiti. Proga Niš—Zaječar pokriva mestoma 4 metre visok sneg. Prav tako je popolnoma zamedena proga Čumrlja—Senjski Rudnik. Na pomoč je bilo pozvano tudi vojaštvo, ker železnica s svojim osebnem ne more zmagati vseh teh ovir.

Med Beogradom in zapadnim delom države so telefonske in brzovojne proge še kolikor toliko v redu, pač pa so zelo pomanjkljive zveze s Primorjem ter z južnimi pokrajinami. Prekinjene so tudi skoraj vse zveze z Bolgarijo in Rumunijo.

„Riječ“ prenehala izhajati

Zagreb, 15. februarja. n. Z današnjim dnem je prenehala izhajati »Riječ«. List nanašajo to dejstvo svojim prijateljem in žiteljem v posebnem sporočilu, v katerem v imenu izdajateljev znani publicist bivši narodni poslanec Večeslav Vilder opozarja na slavno zgodovino lista ter podčrtava njegovo neomajno idejno doslednost. Gosp. Vilder trdno veruje, da je ustavitelj »Riječi« le prehodna.

Mesto slavnostne številke »Riječi« ob 25-letnici bo izšla posebna spomenica »Riječi« kot velika knjiga z zelo zanimivimi dokumentarnimi materijalom o naši napredni zgodovini v zadnjih 25. letih. Končno gosp. Vilder izjavlja: »Da pa se vendar ohrani kontinuiteta in izhajanje »Riječi«, da se očuva to svetlo in čisto ime, so lastniki lista izročili »Riječi« v novo lastništvo dosedanjega glavnega urednika gosp. Ante Kovača, ki jo bo izdaljal perijodično.«

V Zagrebu zadržani ministri

Beograd, 15. februarja. p. Iz Zagreba poročajo, da se vrnejo finančni minister dr. Svriljuga, poljedelski minister dr. Franjež in trgovinski minister dr. Mažuranić, ki se mude v Zagrebu, zaradi obstoječih prometnih ovir v Beograd šele v ponedeljek.

Monopolski dohodki v prvih 9 budžetnih mesecih

Beograd, 15. februarja. 6. V času od 1. aprila do 31. decembra 1928, torej v prvih devetih mesecih proračunskega leta 1928-29, so znašali monopolski dohodki 1929 milijonov dinarjev, dočim so bili preračunani na 1797 milijonov dinarjev. Znašali so torej 83 milijonov več, nego je bilo proračunano. Višji dohodki so zlasti pri tobačnem monopolu. V prvih devetih mesecih prejšnjega leta so znašali monopolski dohodki 1859 milijonov in so torej bili manjši v tekočem letu za 29 milijonov dinarjev.

K sporazumu med Grčijo in Jugoslavijo

Atene, 15. febr. g. Sinočni žbeograjski ekspresni vlak, s katerim bi moral prispeti beograjski poslanik Polychroniades, je imel zaradi snežnih zametov veliko zamudo. Poslanik Polychroniades je prispele šele danes v Atene ter takoj nato obirno poročal znanjemo ministru Karapanosu o stanju pogajanj za sporazum med Grčijo in Jugoslavijo. Zvečer je poslanika sprejel ministri prodrednik Venizelos.

Trockij pobegnil iz Carigrada? Po zadnjih vesteh je Trockij s svojo rodbino brez sledu izginil iz Carigrada, kjer je bil interniran na sovjetskem poslaništvu

Berlin, 15. februarja sr. Trenutno bivatišče sovjetskega izgnanca Leva Trockega je zopet docela neznano. Gotovo je toliko, da je pod tuim imenom od najstrožjim nadzorstvom sovjetskih zaupnikov prispeval v spremstvu svoje žene in svojih dveh hčera v Carigrad. Po carigradskih informacijah potuje Trockij pod imenom Sajvoj ter je bil takoj po izkrcanju interniran v neposredni bližini sovjetskega poslaništv. Posledje stražijo njegovi spremljevalci ter ga brez posebnega dovoljenja sovjetskega poslanika ne sme zapustiti. Po vesteh iz istega vira je Trockij silno deprimiran ter je nevarno živčno obolen. Odklanjanje hrano in spi le po par ur na dan. Tudi njegova soproga in obe hčerki sta zelo potrti, deloma, ker pogrešata vsakršne potrebe, deloma pa, ker sta v strahu za zdravje Trockega, ki je zelo shušal in dela vtis težko bolnega človeka.

Po drugi verziji, ki je ni mogoče kontrolirati, je bil Trockij s svojo rodbino že odpremljen v Angoro. Baje se je Trockij zelo branil zapustiti Carigrad, vendar pa so ga s silo odvedli. V popolnem nasprotju z vsemi temi vestmi na je nocoj prispele semkaj preko Londona iz Carigrada senzacionalna vest, da je Trockij pobegnil. Carigradski dopisnik »Central News« poroča svojemu listu v posebnem kablagrahu, da je Trockij z ženo in obema hčerkama brez sledu izginil. Vsi poskusi, da bi ga izsledili ali vsaj ugotovili smer, kam se je obrnil, so ostali doslej brezuspešni. Turške oblasti se drže skrajno pasivno in si niti ne prizadevajo, da bi begunca izsledile. Gotovo je za enkrat je toliko, da Trockega na sovjetskem poslaništvu, kjer je bil interniran za časa svojega bivanja v Carigradu, ni več. Turške oblasti obnem demantirajo vsako vest, da bi bile v kakršnikoli zvezi s pripravami za odhod Trockega v Angoro.

V sovjetskem poslaništvu, kamor se je obrnilo več poročevalcev za pojasnila, odklanjajo vsako informacijo. Opažati pa je, da so zelo razburjeni. Iz okolice sovjetskega poslaništv se doznava, da je bilo zadnje dni opazenih več sumljivih ljudi, ki so se nenavadno zanimali za vsakogar, ki je prišel iz sovjetske Rusije. Zato sumijo, da je bil beg Trockega pripravljen že davno prej, preden je prispeval v Carigrad.

Na drugi strani pa ni povsem izključeno, da so vesti o pobegu Trockega razširjene od sovjetskega poslanika, da bi na ta način lažje zakrili, kam so ga odvedli.

Nemčija se brani Trockega V Nemčiji ga ne smatrajo za političnega begunca, ki bi lahko zahteval azilno pravico — Komentarji nemškega tiska

Berlin, 15. februarja g. Nemške oblasti so sklenile odkloniti prošnjo sovjetske vlade za prihod in bivanje Trockega v Nemčiji. Pri tem sklepu se sklicujejo na to, da v tem primeru ni mogoče govoriti o azilni pravici, ker Trockij ni političen begunec, ki bi moral bežati pred zasledovanjem svoje vlade, temveč, da se hoče sovjetska vlada z njegovo odstranitvijo iz sovjetske Unije zavarovati pred njegovo agitacijo. Glasilo centra »Germania« piše v zvezi s tem: Trockij kot bolan človek ni miroval s svojim propagandnim delom v prognanstvu v Ahmatu, temveč se mu je celo posrečilo pridobiti za sebe Zinovjeva, in Kameneva, ki jih je že Stalin popotnoma pridobil za svojo politiko. To dokazuje, kako neumoren delavec je Trockij in kako uspešna je njegova propaganda. Gotovo je,

da Trockij tudi v prognanstvu izven Rusije ne bo miroval. Vsaka država, ki bi ga sprejela, bi imela zaradi njegove propagande težkoče s sovjetsko Rusijo. Trockij, ki je zasmehal caristično tajno policijo, ne bo imel niti najmanjši strahu pred policijskimi metodami sedanje dobe. Pri vsem tem pa je treba upoštevati tudi to, da skoraj ni države v Evropi, v kateri bi ne bilo ruskih emigrantov. Čim bi se Trockij pojavil v eni izmed teh držav, bi oživilo staro sovraštvo in emigranti bi se skušali maščevati. Nemške oblasti niso kršile azilne pravice, ko niso dovolile Trockemu bivanja na nemških tleh. Ta ukrep dokazuje, da se na vodilnih mestih vedajo občutljivosti nemško-ruskim odnosijev. V enakem smislu pišejo tudi ostali listi z izjemo levičarsko-komunističnih.

Topel sprejem Udržalovega ekspozija Udržal je prvi predsednik, ki ga zbornica ni pozdravila s psovskami in vpitjem — Nemški nacionalci, komunisti in fašisti složno odklanjajo delovni program vlade

Praga, 15. februarja h. Po dvodnevni debati sta danes poslanska zbornica in senat z glasovi koaliranih strank odobrila večralsno vladno izjavo Udržalove vlade. Komunisti so se glasovanja vzdržali in so prišli v dvorano šele potem, ko je bila vladna izjava sprejeta. Sed obeh zbornic sta potekli mirno. Kakor je bila vladna izjava včeraj v obeh zbornicah sprejeta mirno, tako jo je tudi danes časopisje sprejelo mirno in simpatično. Vsa koalicijska glasila, tudi ona nemških strank sprejemajo govor ministrskega predsednika Udržala zelo toplo. Njegovo lastno glasilo »Venkov« ugotavlja, da se je prvič zgodilo, da ministrskega predsednika, ko se je pojavil na govorniški tribuni, niso sprejeli s psovskami in vpitjem. Opozicijsko »České Slovo« naglašuje, da

hoče novi ministrski predsednik slediti tradicijam in smernicam prejšnjega ministrskega predsednika, da je pripravljen resno sodelovati z opozicijo, in sicer z ono opozicijo, ki jo je treba smatrati kot faktorja parlamentarne kontrole. O tej pripravljenosti Udržala pišejo tudi drugi opozicijski listi zelo simpatično in zatrjujejo, da do sedaj še nobena vlada ni smatrala opozicije za tak faktor. »Pravo Lidu« prinaša uvodnik o vladni izjavi pod naslovom »Vlada, ki nima ničesar povedati«. »Prager Tagblatt« meni, da vlada, če jo je sprejelo po Udržalovem govoru, nima nobenega programa in ti bo ostala samo skrb za odstranitev kvravnih posledic zadnjega mraza, lakote in smrti. Aprioristično pišejo o vladni izjavi glasila fašistov in komunistov.

Dr. Schacht daje neugodno sliko nemškega gospodarstva Nemški poljedelec se je zadolžil zadnja leta za 7 in pol milijarde — Izvoz se ni povečal v pričakovani meri — Strokovnjaški odbor ne izdaja komunikacijev

Partz, 15. februarja s. Reparačijski strokovnjaši so imeli dopoldne sejo, ki je trajala od 11. do 10 minut pred eno popoldne. Komunikacije o tej seji ni bil izdan. Strokovnjaški so razpravljali o posledicah inozemskih kreditov za nemško gospodarstvo. Predsednik državne banke dr. Schacht je nadaljeval svoj ekspozice o nemški plačilni bilanci. Naglašal je predvsem, da je Dawesov odbor svoječasno računl s tem, da se bo nemški izvoz tekom let dvignil najmanj za 35 odstotkov. To upanje se do sedaj žal ni uresničilo. Nemški izvoz se do sedaj niti od daleč ni dvignil v pričakovani meri. Vzrok temu je predvsem mednarodno kartelno gibanje, ki se stalno razvija in ovira razvoj izvoza. Na vprašanje je izjavil dr. Schacht, da se je zadolžitev nemškega poljedelstva v zadnjih letih dvignila za 7 in pol milijarde mark. Od tega denarja je bilo porabljeno samo pol milijarde mark za investicije, dočim je treba vse ostalo računati na izgubo. Odbor strokovnjakov je sklenil, da bo v bodoče sga-

vil vsa obvestila za časopise, ako časopisje v svojih kombinacijah ne bo zmernejše. Ta ukrep je pričakovati posebno z ozirom na pisanje ameriškega tiska.

Nova uprava beograjske občine

Beograd, 15. febr. p. Novoimenovana občinska uprava v Beogradu se sestane v ponedeljek skupno z dosedanjim občinsko upravo k svečani seji, na kateri bo stara uprava izročila občinske posle novi, ki bo istočasno prisegla.

Diplomatski poseti pri zunanjem ministru

Beograd, 15. febr. 6. Danes dopoldne sta zastopnika zunanjega ministra dr. Kosta Kumanudija posetila ameriški poslanik Princ in odpravnik češkoslovaškega poslanstva dr. Vohač.

Dr. Fran Windischer:

Beseda ob otvoritvi palače Delavske zbornice v Ljubljani

Dandanes svet hitro živi, še hitreje pozablja. Za preteklo in polpreteklo ima malo razumevanja. Pogled mu je obrnjen v bodočnost. Kakor mlinarja, ki skrbneje gleda vodo, ki doteka, nego ono, ki je šla čez mlin, ga je briga in skrbr za dogodke in pojave jutrišnjega dne. La vita commincia domani! Ljudje, ki so poznali prejšnje prilike in živeli v njih, radi primerjajo, pa so radi ob taki primerjavi sedanjosti s preteklostjo otožni. Laudator temporis acti! Ljudje novih razmer pa se ne ozirajo nazaj in ne primerjajo. Mladi svet našega časa nima niti volje niti snovi, da primerja sedanje s preteklim, sodi absolutno, pa je rad dobre volje in je doka: zahtevnejši in s seboj zadovoljnejši nego z drugimi. Morda pa nov pojavnost vedre stopa v svet prav, ker ni predobremenjen po pritežku starih spominov, kdo ve?

Kar v obče, velja tudi v gospodarskem in socialnem pogledu. Ko pa je temu tako, je včasih ob važnejših dogodkih koristno spomniti se in v bežnem pregledu napraviti si račun o poti, ki je za nami od prevrata.

Po prevratu se je v gospodarskem življenju za mnoge gospodarje naravnost obrnil svet. Takorekoč preko noči so stali pred docela novim položajem, pa je bilo treba hitro preurediti in prilagoditi se. Veliko gibčnost je v tem pogledu pokazal trgovski svet. Res pravi elastikarji, ako jim daš in puščaš svobodo! Ali o tem ne bi danes govorili, pa bi rad poudaril, kako hitro smo zgostili in Sloveniji organizacijske mreže, ko smo dobili po prevratu v okleščeni obliki sicer, ali ipak enotno Slovenijo, ideal, ki so si ga Slovenci želeli ob svojih politično najbistrejših časih.

Za Avstrije skromna Trg. in obrtniška zbornica za Kranjsko je hitro razširila svoj delokrog na celo Slovenijo, pa je v neokrnjeni obliki in nedeljena srečno kljubovala sredobeznim strujam in se utrdila kot Zbornica za TOI za Slovenijo. Ces. kr. kmetijska družba Kranjska je spriču novih nalog hitro razprostrla svoj delokrog na celo Slovenijo, pa postala po imenu in delu Kmetijska družba za Slovenijo. Industrijači so si zgradili dobrovoljno organizacijo v »Zvezi industrijev na slovenskem ozemlju« nedolgo po prevratu. Trgovci so razpletli svoje organizacije po gremijih in združenjih in si po najlepše uspelem vseslovenskem trgovskem shodu ustanovili za vse trgovske gremije in zdruge skupno »Zvezo trgovskih gremijev in združenj v Sloveniji«. Obrtniki imajo za svoje številne in mnogolike organizacije v združenjih, ki so obvezne, za ljubljansko in mariborsko oblast »Zvezo obrtnih združenj v Ljubljani« in »Splošno zvezo obrtnih združenj v Mariboru«. Gostilničarji, ki imajo po svojem poklicu posebne potrebe in so nekako sredi med trgovci in obrtniki po svojih poslih, imajo razven tega za svoje gostilničarske zdruge v ljubljanski in mariborski oblasti »Zvezo gostilničarskih združenj« v Ljubljani in »Zvezo gostilničarskih združenj« v Mariboru. Mimo tega obstoje za trgovce in obrtnike različne dobrovoljne družbe z večjim ali manjšim okolišem. Državni uradniki in nameščenci v zasebnih službah imajo svoje stanovske organizacije tako »Zvezo državnih nameščencev za Slovenijo« v Ljubljani, »Zvezo privatnih nameščencev za Slovenijo« v Ljubljani. Tako pa je bil krog organizacij v Sloveniji, ki so stanovskega značaja, — obvezne ali dobrovoljne, — izpolnjen tudi v svojem zadnjem sektorju, ko je leta 1921, dobilo delavstvo v delavskih zbornicah svoje legitimno zastopstvo, pa je naslednje leto začela delovati »Delavska zbornica za Slovenijo« v Ljubljani.

Kdor preudarja razvoj teh organizacijskih prizadevanj pri nas retrospektivno, mora priznati, da smo se Slovenci udeleževali na tem polju srečno in uspešno, dasi so bile težave velike in so tuintam celo pojavi, ki niso prijazni organizacijskemu razvoju.

V Sloveniji so na polju delavske organizacije začeli ledno orati zgodaj že v 80. letih in so se iniciatorji tega gibanja z velikimi osebnimi žrtvami in izgubami trudili, da pripravijo plodno zemljo za sistematično organizacijsko setev. Pionirji, ki utirajo pota novim idejam, imajo vedno gromadne težave, pa poznejši rod v milejših razmerah navadno nima prave ocene za tako delo, ker mu ledena in nerazumna trdost starih časov ne more živo dovoliti lebdeti pred očmi. Tudi delavski organizatorji so kot novi glasniki pri nas le prečesto zadeli v živ kamen odpora in so mnogi od njih drago plačevali svojo vnetost za novo, ki so mu tedaj rekli rovanje. Ze za starega režima pa je postal položaj za širjenje delavske organizacije osobito po letu 1907, neprimerno lažji. V histveno izremenjenih razmerah po dokončani svetovni vojni je pri nas kakor drugod postala socialna doveznost neprimerno večja, pa je tudi v naši državi dobilo delavstvo že leta 1921, zastopstvo, ki mu ere, v posebni naredbi, definitivno na leta 1922, v zakonu o zaščiti delavcev. Razsežno delo je moglo pričeti stovrat tri leta pozneje, ko so delavske zbornice dobile pravico pobiranja prispevkov od zavarovanih mezd. Brez borbe ni šlo, ali brez borbe ni življenja in na mnogih poljih brez borbe tudi ne napredka. Za pravično milejšega človeka, ki mora vzeti v pre-

teht koristi in pride do celote, so zahtevne po legitimnem zastopstvu tistih, ki delajo in služijo, v moderni državi take, da morajo po svojem bistvu in po svoji naravi prodrati in priti do veljave. Nedostopna zakrknjenost v takih stvareh ne velja in ne drži. O tem je že grof Mirabeau, menda prepozno, prepričeval francoski dvor. Pa da prestopimo od modrovanja do živih dejstev! Ziva resnica je, da »Delavska zbornica za Slovenijo« že več let živahno deluje, in objektivni motritelc razmer mora priznati, da se je v javnem življenju uveljavila hitro navzlic velikim težavam, ki so zvezane z organizacijo novega zastopa, ki mora takorekoč vse nanovo zgraditi, pri temelju počenši. Ziva resnica je, da je mlada delavska zbornica, premagavši hitro začetne težave, takoj začela pečati se z dolgo vrsto kompliciranih vprašanj, pa sedaj, ko v nedeljo otvori na svečan način svoj lastni dom, lahko pokaže vpošteven aktiven saldo svojega dela. To dejstvo samo na sebi pričča zgornjo dovolj o uspešnem udeleževanju in smotrenem delovanju v prvih letih.

Slovesna otvoritev lastnih prostorov je pomemben dan ne samo za naše organizirano delavstvo, marveč je markanten dogodek v razvoju slovenskega naroda, ki z malimi izjemami živi od rednega vsakdanjega dela. Kdor čuti, da stoji na svojem, postane samozavestnejši, ali se vanj useli tudi čut večje odgovornosti, ker ve, da mora svoje vse opreznije čuvati. V Sloveniji in tistih strahno zvezajočih prepadoh med nebotehični bogastvom in obupnim siromaštvom, ali obstoja dveh taborov tudi pri nas ni mogoče tačiti pa se samo želiti, da se ob trdem trenju koristi največ v obeh taborih vodniki, ki ne iščejo borbe zaradi borbe, marveč imajo ob vsem strunnem zastopanju njim zaupanih koristi in pridov voljo, pogum in sposobnost, da iščejo tudi tedaj, kadar se zde četam nasprotja nepremostna, sprejemljivo rezultanto med hladno pametjo, ki samo računa, in med srcem, ki zna ob pravem času oljenjati. Brez sentimentalnosti in izven svatbenega razpoloženja: Ko te dni dobijo naši delavci in nameščenci po svojem vrhovnem besedniku »Delavski zbornici za Slovenijo« svoje nove in lepe prostore, ki so predpogoj za redno vsakdanje delo, se odkritosrčno veselimo tega znamenitega napredka delavcev in nameščencev, ki so važni sotrudniki in sotvorci v obrtnosti in kupčiji, in jim ob posrečeni akciji za lastni dom izrekamo svoje čestitke, in pri tem s priznanjem poudarimo, da nam je baš »Delavska zbornica za Slovenijo« pokazala kot mlada naprava pot, ki vodi do lastnih stanovskih domov.

Delavski dnevi v Ljubljani

Ljubljana, 15. febr. Prvi dan posvetovanj DZ že kaže, da bo spored svečanostne otvoritve zbornične palače skrajšan zaradi velikih prometnih zaprek. Mnogo delegatov iz pokrajine in zastopnikov drugih Delavskih zbornic ne bo moglo priti v Ljubljano. Tako še tudi ni dospel centralni tajnik DZ g. dr. Živko Topalovič iz Beograda, ki je imel za danes na sporedu svoje predavanje.

Danes ob 15. se je sestel k seji upravni odbor Delavske zbornice. Na seji se je razpravljalo o računskih zaključkih in o drugem materialu, ki bo predložen v ponedeljek skupščini Delavske zbornice. Na predlog tajnika Zbornice g. Uratnika je votiral upravni odbor svoto 50.000 Din v pomoč brezposelnim in drugim revežem za javne ogrevalnice in za brezplačno razdeljevanje čaja in kruha. Od te svote odpade na Ljubljano 20.000, na Maribor 10.000, na Trbovlje, Celje, Jesenice in Meziško dolino pa 5000 Din.

Jutri ob 10. se vrši v čitalnici anketa o pokojninskem zavarovanju privatnih nameščencev, v pisarni knjižnice pa konferenca prosvetnih referentov Delavskih zbornic. Prosvetno delo vrši vsaka Zbornica po svoje. Na konferenci se bo o tem delu poročalo in iskali se bodo temelji za enotnejše prosvetno delovanje. Ob 15. ima sejo odbor centralnega tajništva.

Učavitev pouka na Tehnični srednji šoli

Ljubljana, 15. februarja. Ljubljanska Tehnična srednja šola je zaradi nedostatka kuriva ustavila pouk, zaenkrat do konca prihodnjega tedna. Šoli, ki je eno najvažnejših učilišč, kar jih imamo v Sloveniji, grozijo pa še druge težkoče. V tekočem budžetu so bile dotacije za delavnice in za razna učna sredstva, odnosno učni material tako nizko odmerjene da so tozadevni krediti izčrpani in je nadaljevanje praktičnega pouka, ki je bistven za učni uspeh, resno ogroženo. Upati je, da bo ministristvo trgovine in industrije pravočasno priskočilo na pomoč, ker grozi sicer dištaviti naše Tehnične srednje šole nepopravljiva škoda. Zbornica TOI v Ljubljani je danes poslala ministru trgovine Mažuraniču brzojavko, v kateri opozarja na kritično stanje Tehnične srednje šole ter prosí nujne pomoči, da dijaki ne izgubijo semestra.

Zamude vlakov

Dunajski brzovlak proti Trstu je danes mesto ob 17.15 prispel v Ljubljano šele ob 23. Beograjski brzovlak št. 2, ki bi imel priti v Ljubljano že sinoči ob 21.45, je prispel še le danes ob 16.28. Iz Zagreba je odpeljal danes ob 11.53.

Z več ko 20urno zamudo je prispel v Ljubljano ob 22.50 simplonski ekspres iz Beograda, ki bi moral priti v Ljubljano že jutraj ob 4.10.

Večerni potniški vlak iz Maribora, ki prihaja v Ljubljano ob 18.20, je prispel v Ljubljano šele okrog polnoči.

Izpopolnitev tovarnega prometa z inozemstvom

Beograd, 15. februarja. Prometno ministristvo je noči izdalo o spremembi tovarnega prometa sledeči komunikacije: Prometno ministristvo se je v ponem obsegu pridružilo sklepom mednarodne konferencie za tovarni promet, ki se je vršila novembra meseca v Krakovu. Na tej konferenci so bile sklenjene med drugim v tovarnem prometu za dobo od 15. maja 1929 do 15. maja 1930 spremembe, ki se tičejo tudi naše države:

1) Dosedanja direktna zveza med Italijo in Českoslovaško na progi Trst—Ljubljana—Pragersk—Velika Kaniza se spremeni tako, da bo odslej vozil brzovozni tovarni vlak na progi Trst—Ljubljana—Zagreb—Bratislava.

2) Polev obstoječih zvez se uvede na novo brzovozni tovarni vlak Trst—Ljubljana—Maribor—Dunaj—Brno, da se tako ojaša in pospeši tranzitni promet preko našega ozemlja med Trstom in Českoslovaško ter Nemčijo.

3) Za lahko pokvarljivo blago se brzovozni vlak na progi Trst—Dunaj in Trst—Budimpešta pospeši tako, da se prevozna doba kar najbolj skrajša.

4) Med našo državo in Českoslovaško se uvede nov brzovozni tovarni vlak na progi Praga—Linz—Graz—Maribor—Zagreb—Beograd za lahko pokvarljivo blago.

5) Za izvoz naših svežih svin preko Avstrije in Nemčije se uvede nova vlakna na progi Maribor—Graz—Passau—in Ljubljana—Jesenice—Solnograd—Monakovo.

6) Na predlog bolgarsko-železniške uprave se uvede specialni brzovozni tovarni vlak na progi Sofija—Beograd—Zagreb—Ljubljana—Jesenice—Sveta za prevoz blaga iz Bolgarije, odnosno naše države v Svico.

Mednarodna konferenca za določitev vseh redov potniških vlakov, se bo vršila v Splitu v času od 5. do 10. aprila.

Pred justifikacijo Prpičeve tolpe

Zagreb, 15. febr. n. Dan justifikacije Prpiča Malega in tovarišev še ni določen, ker sarajevski krvnik Hart še ni došel v Zagreb, čeprav je že predvčeršnjim odpotaval iz Sarajeva. Vlak, s katerim se je odpeljal, je brzokone običal med potjo v snegu. Danes so bili štirje obsojenci, ki imajo biti justifikirani, pozvani, naj se puste fotografirati. Trije so se pustili fotografirati, dočim četrti, Vrbanc, ni privolil ter je pričel simulirati blaznost.

V Zagrebu ponesrečen Mariborčan

Zagreb, 15. februarja. n. Danes jutraj so našli mrtvega na zagrebški železniški postaji trgovskega potnika mariborske tvinke Otnig Soliha Jesenka, rodom iz Bosne. Na tlaku mu je spodrsnilo ter je padel tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in je bil takoj mrtev.

Razsodba v pobedinskem ciganskem procesu

Trenčín, 15. februarja. g. Danes je bila razglašena razsodba v razpravi proti prebivalcem Pobedima, ki so pred pol leta napadli cigansko taborišče v bližini vasi ter pobili in do krvi preterli več ciganov. Potniki so zanikali vprašanja na umor, poskušali umor, namirno usmritev in telesno poškodbo, potrtili pa nasilno poškodovanje tuje lastnine in prekoračenje pravice za orožja. Na podlagi tega krivdoreka so bili obsojeni: Alojzij Brandstetter na dve leti zaporja in 320 Kč denarne kazni. Geza Miklovič na 2 leti in pol leta in 320 Kč; Zoltan Melihor na 2 leti in 120 Kč ter Josip Miklovič na 2 leti zaporja in 220 Kč denarne kazni. Ostali obtoženci so bili oproščeni. Prviško vni zapor se obsojenim ne vrstina. Proti razsodbi so zagovarjali in državni pravnik vložil ničnostno pritožbo. Proglasitev razsodbe je izzvala v dvoranji, ki je bilo nabito polna okoliških kmetov, veliko razburjenje. Kmetje so splošno pričakovali, da bodo vsi obtoženci oproščeni.

Papežev salonski voz

Rim, 15. febr. g. Danes je bil predložen papežu v odobritev osnutek za papežev salonski vlak, ki ga je izdelalo italijansko prometno ministristvo. Vatikanski vlak bo sestavljen iz več salonskih vozov, predvsem iz velikega spremenljivega salona dalje iz vagona za študiranje in zasebne kapelice. V kompoziciji bosta razen tega jedilni in spalni vagon. Vsa garnitura bo znotraj in zunaj okrašena s papeževim grbom. Listi poročajo, da bo novi vatikanski kolodvor v prvih dneh prihodnjega avgusta izročen prometu.

Grčija ratificirala Kelloggov pakt

Atene, 15. febr. g. Grška zbornica je na današnji seji ratificirala Kelloggovo pogodbo. Ministristvo predsednik Venizelos je imel pri tej priliki govor, v katerem je svečano prisegel, da Grčija ne bo nikdar prišla za orožje, če ne bo napadena. Zbornica se je nato za nedolžen čas odgodila, ker se vrše dne 3. marca volitve v senat. Zunanji ministristvo Karapanos je takol obvestil ameriškega poslanika, da je bila Kelloggova pogodba ratificirana.

Roparski napad v Krakovu

Krakov, 15. februarja. Neznani storilci so sinoči napadli ter izropali blaginjaka mestne planine, ki je imel večjo svoto denarja. Nato so ga zvezali ter pustili ležati na zmazanih visli. Ko so ga našli pisanit, je bil revež od mraza že skoraj mrtev.

„Jutrova“ akcija za bedno deco

Apel na dobra srca — 10.000 Din že v našem skladu

Le redko potrka »Jutro« na dobra slovenska srca. Velika je njegova socialna misija, da kot glavno glasilo slovenske javnosti razkriva neprilike posameznih slojev. Ni pa ono poklicano, da se s preobračanjem žepov svojih naročnikov etablira kot nekaka dobrodelna institucija.

Kadar pa »Jutro« vidi, da je treba »vse moze na krov«, potem se ne obotavlja pozvati svoje naročnike in čitatelja na pomoč. In tedaj je njegov apel zmagovit. Zbirka za žrtve potresa na Bolgarskem in vsakoletna ekspedicija siromašnih otrok na morje nudita »Jutru« presnetljivo lep dokaz o požrtvovalnosti njegovih naročnikov.

Tudi zadnji tedni so dokazali, koliko lepih nagibov in pravega samaritanškega pomovanja socialne vede izzove »Jutrovi« prikazi in opozorila mnogoterih naročnikov.

Nedavno poročilo o bridkem življenju invalidne rudarske družine Brečkovič v Dolckem pri Rajhenburgu je ganilo celo vrsto dobrotnikov in začela so od vseh strani prihajati darila, bodisi v blazu, bodisi v denarju. Ravno sredi nauhuje zime je tako en sam migljaj »Jutra« rešil zapuščenno družino strašne bede in propasti.

Enako sočutje je preteklo nedeljo vzbudila slika s poročilom o sedemglavi, v revščino pokonani družini nedavno umrlega Martina Bincla v Ljubčini pri Celju. — In včeraj, — naj povemo: Včeraj sta se v našem uredništvu zglasili dve gospodični iz Radovljice. Čitali sta nedavni dan v »Jutru« poročilo o nečloveškem pomanjkanju družin v barakah na Prulah, pa sta pršli z nalogo staršev, da vzameta s seboj vsaka po dva otročička, ki jih bodo v Radovljici prezimili, oblekli, nasitili lačne želodčke in rešili zdravje vsaj štirih nedolžnih bitij.

Danes trka »Jutro« zopet enkrat na srca dobrotnikov.

Organizirati hočemo pomožno akcijo za najboljše, za siromašno pomanjkanje in zimo trpečo deco, ki gladuje in prezeba kot najbolj neusmiljeno izbrana žrtev letošnje zimske katastrofe. Obračamo se predvsem na premož-

nejše stoje, na tiste, ki se jim tudi v najtežjih časih ni bati ne zime ne pomanjkanja. Podjetniki, finančniki, industrijalci, veliki trgovci, veleposesniki, možje in žene, ki brez prikrajšanja svojih udobnosti lahko pogrešajo tudi večjo svoto, ko trka gladna in prezebla deco na dobra srca, so prvi poklicani dokazati, da v njihovih prših nikakor ni zamrl občutek socialne dolžnosti.

Mi smo tekom včerajšnega dne opozorili nekatere gospode in zavode na našo nameravano akcijo in smo našli mnogo razumevanja. Zagotovljenih nam je že več prispevkov. A tudi sigurni začetni kapital za bedne otročičke že imamo v rokah. Industrialec g. August Praprotnik je namreč izročil našemu uredništvu

10.000 Din

kot svoj prispevek z željo, da bi njegovemu vzgledu sledilo čim največ vrstnikov.

S to svoto bo pomagano mnogim bednim otrokom, a če se g. Praprotniku pridružio še drugi in pritisnejo še oni naši številni prijatelji, ki sicer ne morejo šteti po tisočakah, a zato dajejo svoje skromne prispevke za vsako plemenito stvar z nič manj odprtim srcem, potem smo sigurni, da bo naša akcija uspela.

Seveda smo daleč od tega, da bi sili kogarkoli, naj se priključi ravno »Jutrovi« akciji. Nas bo ravno tako veselilo, če se smatra naš apel samo kot incitativa, ki je v sedanjih težkih časih vredna posnemanja.

Darujte kamorkoli in kakorkoli, samo darujte!

Imamo celo vrsto humanitarnih ustanov — vse bodo znale pravilno obrniti prisrčani denarčič. Kdor pa zaupa preizkušeni organizatorični sposobnosti »Jutra«, naj blagovolj poslati svoj prispevek naši direktiji. Razdeliti ga bomo s pomočjo zastopnikov poklicanih humanitarnih institucij strogo po načelu: Najbednejšim otročičkom!

Rešimo, kar se da rešiti! Očimo in čuvajmo mladiko na drevesu našega rodu, da bo vzbrstela v pomladi življenja!

»JUTRO«

Ostre odredbe proti špekulantom

Okročnica notranjega ministra vsem velikim županom — Strogo izvajanje zakona o pobujanju draginje

Beograd, 15. febr. p. Iz raznih krajev poročajo, da skušajo špekulanti izkoristiti vladajoče pomanjkanje premoza in drv kakor tudi pojavljajoče se pomanjkanje raznih živlenskih potrebščin v odušneke namene. Javljeni je bilo že več slučajev navijanja cen. Da se ta pojav v kati zatre, je notranji ministristvo izdal danes vsem velikim županom in političnim oblastem sledečo naredbo:

»V zadnjem času se opaža, da nekateri trgovci z drvi in premožom kakor tudi z drugimi živlenskimi potrebščinami radi polavljaljoče se pomanjkanje teh predmetov dvigajo cene temu blagu, četudi je znano, da imajo to blago v zalogi in da so ga nabavili že prej,

ko še ni bilo mraza in ko je bila nabava lahko mogoča. Da se temu brezvestnemu izkoriščanju takol napravi konec, odredam najstrožje vsem političnim oblastem, da pod osebno odgovornostjo predstojnikov v vseh takih slučajih postopajo po čl. 17. zakona o pobujanju draginje in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921. Deloma se tudi opaža, da političske oblasti zanemarjajo svoje dolžnosti in ne vzgledo prilav, brez katerih sodišče ne more uvesti sodnega postopanja. Zato odredam, da morajo vse političske oblasti strogo izvrševati svojo dolžnost, ki jim jo nalaga ta zakon, da se bo tudi stvarno izvajalo.«

Popolna vremenska zmešnjava

Vremenoslavci obetajo prehodno zboljšanje, nakar bo pritisnil nov val mraza — Južozapadni veter bo prinesel le kratkotrajno zvišanje temperature

Dunaj, 15. februarja g. Danes se občirno pozna pomanjkanje premoza. Številni premozarji so morali trgovine sploh zapreti, dočim ostali prodajajo strankam le po 10 kg. Pri posameznih trgovcih se nastavlja budje v dolgih vrstah, kakor ved vomo za živila. Danes je bilo na vseučilišču razglašeno, da bodo ostala zaradi mraza in pomanjkanja premoza vsa posopija od ponedeljka 18. t. m. zaprta najmanj za pet dni. Predavanja so s tem ukonjena.

Dunaj, 15. februarja s. Osrednji meteorološki zavod na Dunaju objavlja danes pregled o splošnem vremenskem položaju, po katerem pihva v višinah nad Srednjo Evropo močan južozapadni veter, ki bo prinesel močno zvišanje temperature. Na Obirju se je zvišala temperatura od 12. t. m. za 11, na Sonnblicku za 10 stopinj. Zaradi tega je treba računati posebno v južnih Alpah, da se bo temperatura še bolj dvignila in da bo nastopilo prehodno tožno vreme.

Praga, 15. februarja s. Med vzhodom in zapadom Českoslovaške vladajo v temperaturi velike razlike. Dočim kaže topiometer na vzhodnem Slovaškem samo 3 do 4 stopinje pod ničlo in je v Podkarpatski Rusiji nastopilo celo tožno vreme, je v zapadnem delu Češke še vedno do 29 stopinj mraza. V Pragi sneži neprestano od davi. Snežni viharji so še bolj poslabšali položaj na železnica, ki prevažajo v glavnem le živila in kurivo.

Berlin, 15. februarja (be) Meteorološki krogi napovedujejo nov val polarnega mraza. Berlinska občina je odredila racionaliranje premoza in krompirja. V Vratislavi je elektrika popolnoma odpovedala ker so kabli od mraza pocukali.

Budimpešta, 15. februarja s. Meteorološki zavod poroča, da se temperatura na Madžarskem stalno dviga. Vreme je na vzhodu mnogo toplejše kot na zapadu. V Tarcazu so merili davi —13. S Salczarjanu pa plus 2 stopinji. Iz vse države, posebno iz zapadnih delov, poročajo o novih snežnih viharjih. Med Stolnim

Belim gradom in Veliko Kanizo je vsak promet nemogoč. Zalaggerszeg je popolnoma odrezan od ostalega sveta.

Rim, 15. februarja s. Po vsej Italiji pravilujejo še nizke temperature. Posebno hud je mraz v Milanu in ostalih gornjeitalijanskih krajih. Na alpskih prelazih dvigajo že tri dni težki snežni viharji. Gradske lagune so zamrzle. Na otokih živeče ribske naselbine so v veliki stiski. Oblasti so jim skušale priti z improviziranimi ledenolomci na pomoč, vendar se poskus do sedaj ni posrečil. Bati se je, da trpe lakoto.

Odprto pismo

Gospod Ivan Hribar, Ljubljana.

Izšli ste sedaj Vaši »Spomini«, v katerih ste proti mojemu pokojnemu očetu nakopičili nelepih napadov. Z ogorčenjem zavračam te izpade kot posem neosnovane. O tem morate biti tudi Vi uverjeni, ker si drugače ne morem razlagati Vašega nastopa ob krsti mojega očeta, ko ste ga javno poveličavali. Ali pa je bil morebiti Vaš takratni govor le neiskreno besedičenje?

Zato z mirnostjo prepuščam javnosti, da sodi in obsodi Vaše blatenje pokojnega. Njei je še dobro znano, kaj je bil in kakšen je bil dr. Tavčar in bo zato znala pravilno oceniti Vaše postopanje. Lahko ste pa uverjeni da Vašimi, s samohvalno prepovedanimi »Spomini« ugleda mojega pokojnega očeta nikdar zmanjšati ne morete.

Ni lažjega kakor napadati mrtve. I se ne morejo več braniti. Velja pa še vedno v dostojni družbi načelo, da se mora tak postonek kvalificirati kot skrajno nefair. Zato se tudi Vaše ravnanje samo oboja kot nedostojno.

Ljubljana, dne 15. februarja 1929.

Dr. Ivan Tavčar.

Naši kraji in ljudje

Mraz popušča, nastopajo plazovi

Od dne do dne naraščajo nezgode, beda in škoda

Ljubljana, 15. februarja.

Sneži, sneži, dan za dnem, neprestano, v vsej Sloveniji. A mraz je začel v splošnem popuščati in temperatura je napram minimalnim dnevom že kar znosna. Variira sedaj med - 9 in - 16 stopinj C. Barometer se je jutraj dvignil, toda popoldne je začel zopet padati. Splošno je nastopilo južnejše vreme in pada sedaj droben, moker južni sneg. Edina sreča v nesreči bo, če bo temperatura nadalje tako polagoma popuščala, da se bodo lahko odtekale ogromne množine skopnelega snega.

V Ljubljani je davi ob 7. kazal termometer v mestu - 12,8 C, na prostem še vedno - 9 in C. barometer pa 759. Popoldne ob 14. je kazal termometer - 14 C, a barometer je padel na 756. Jutranja

vremenska poročila

Iz raznih krajev Slovenije kažejo naslednje stanje termometra (v oklepajih prejšnji dan):

- Bohinjska Bistrica - 11 (- 17), Kranjska gora - 16 (- 21), Jesenice - 14 (- 18), Trzin - 11 (- 17), Kamnik - 16 (- 18), Ljubljana gl. kol. - 12 (- 16), Celje - 14 (- 11), Brežice - 9 (- 15), Dravograd - Meža - 13 (- 17), Maribor - 9 (- 15), Ljutomer - 7 (- 12), Kotoriba - 12 (- 16), Sent Juri na Dolenskem - 14 (- 17), Novo mesto - 11 (- 11), Kočevje - 13 (- 16) in Rakeč - 25 (- 22).

Na Notranjskem je burja ponehala. Nevarnost pred plazovi raste. Zlasti sta ogroženi pred Jesenic - Bohinj. Zidani most-Celje, odnosno v veliki meri tudi predel med Zagorjem in Zidanim mostom.

Vremensko poročilo letoviškega društva v Kranjski gori javlja danes: temperatura ob 7. - 18 C, visoka megla, lahno sneži, zahodni veter. Na staro 85 cm snežno podlago je padlo 10 cm rščic. Smuka najugodnejša. Skakalnica uporabljiva.

»Zamuda neznanal«

Z zamudami vlakov je skoro tako, kakor na borzah. Notranje zamude se izpreminja od trenutka do trenutka. Na glavnem kolodvoru pišejo na črno desko velike številke, ki se neprestano menjavajo. Tako so n. pr. notrali danes za brezgorski brzec najprej 260 minut, čez nekaj časa 380 minut in končno 540 minut zamudne. Sprva so pričakovali prihod beograjskega brzovlaka št. 4 okoli polnočnega, toda hrapon se je tako zakasnil, da nazadnje sploh niso vedeli, če je že odšel iz Zagreba. Ko že številke postajajo previsoke, zapišejo na desko lakonično poljaslilo: »Zamuda neznanal«. V prometni pisarni, kjer so uradniki za svojo odgovorno službo ves dan vpreženi, odgovarjajo na mnogotera nadležna vprašanja, kdaj jo bo pridrajal ta ali oni pogrešan vlak, enako lakonično: »Ne vem! Veseli bomo, če sploh pride!«

Brezplačno razdeljevanje čaja in javna ogrevalnica v Ljubljani

Mestna občina bo odsele potom socialno-političnega urada do preklica razdeljevala brezplačno čaj in kruh vsem brezposelnim in potrebnim, in sicer dvakrat na dan, zjutraj od 8. do 10. ure, popoldne pa od 3. do 5. ure. Čaj se bo razdeljeval na sledečih mestih: Spodnja Šiška, dnevno zavetišče, (bivši občinski urad), dnevno zavetišče pri Sv. Florjanu - St. Jakobsko gledališče, Dijaška kuhinja »Domovina«, Gajeva ulica 2, kuhinja Delavske zbornice (Miklošičeva cesta, nova palača), Ljudska kuhinja v Streliški ulici, zavetišče za onemogle, Japljeva ulica 2. Posoda je treba prinesiti s seboj. Razdeljevanje se bo pričelo in končalo točno ob napovedanih urah. Prvo razdeljevanje se je vršilo že večer od 3. do 5. ure popoldne na vseh gori navedenih mestih.

Pozivljajo se vsi reflektanti, da držijo red in se razvrstijo po posameznih okrajih, da ne pride preveliko število odjemalcev na posamezne razdeljevalnice. Ker bo s to akcijo mestna občina imela veliko truda in stroškov, pozivamo, da se eventualna zloraba ali nedostojno vedenje od strani potrebnih odjemalcev nadzoruje in naznani. Nadalje otvori mestna občina s današnjim dnem na Dumajski cesti (vokal Masarykove), v bivših prostorih Borze dela javno ogrevalnico. Ogrevalnica bo poslovala od 7. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Vstop v ogrevalnico ima vsakdo. V ogrevalnici se mora vzdrževati popoln mir, red in snaga in se morajo vsi brez izjeme in brezpogojno pokoriti navodilom nadzornika.

valnega organa mestne občine. Po 8. uri zvečer morajo vsi zapustiti prostore ogrevalnice, ki se zapre.

Da se brezposelnim in splošno vsem revnim sloyem v Ljubljani olajša beda, je tudi upravni odbor Delavske zbornice na večerajšnji svoji popoldanski seji določil 20 tisoč dinarjev podpore, dočim bo 30.000 Din razdelil na provinco.

Posledice za delavsko zavarovanje

Delavsko zavarovanje kaže zanimive pojave, ki imajo svoj izvor nedvomno v pretežni večini v sedanjih vremenskih neprilikah. Predvsem se pojavlja znatno večje število resnih obolenj. Lanj se je odstotek bolnikov v drugi polovici januarja in v prvi polovici februarja gibal okoli 2,50 odst., letos je prekoračil 4 odst. in je le v nekaterih dneh pod 4 odst. To znači, da je dnevnost v staležu nad 1400 bolnikov več kakor lani. Finančno se ta pojav izraž naslednje: dnevnih hranarinskih nakaznic se izstavi povprečno 654 v znesku 109.808,49 Din napram 337 nakaznicam v dnevnem znesku 62.936 Din lani.

V 13 dneh je urad samo na hranarinah izplačal 600.000 Din več, kakor v istih dneh lani. Pri tem ni vstet velik porast lekarinskih in bolnišniških stroškov. V takih kritičnih časih se vidi koristnost velike vzajemne skupnosti, zavarovanja; nekateri okrajji so se prav neznatno poslabšali, dočim je v drugih katastrofa strašna. Ti okrajji bi bili brez izenačenja rizika po oni sami taki katastrofi za več let v zavarovanju finančno uničeni.

Druga katastrofa je v tem, ker morajo obrati zaradi pomanjkanja premoga ustavi obratovanja. S tem padajo dohodki urada, nasprotno pa se izdatki množijo, ker brezposelnji oblevajo.

Zimski čas je že v normalnih prilikah nevaren za zavarovanje; kajti v tem času dohodki urada zaradi omejitve obratovanja in skrčenja konjunktura padajo, obolenja in izdatki pa se množijo. Letošnje izredne vremenske neprilike pa morejo pri daljšem trajanju pomeniti za zavarovanje pravo katastrofo. Pred njo morajo zavarovanje varovati vsi interesi in faktorji, ker štiti to s tem socialne in gospodarske interese Slovenije.

Delovanje poštnih ambulanc

Zaradi ukinitvenja nekaterih potniških vlakov in velikih prometnih nepravil na železnicih je poštna direkcija uknila nekatere ambulance, tako tudi proti Zagrebu, Mariboru in Rakeku. Pisma in novine prihajajo v Ljubljano zelo redko in pozno. Nekateri inozemski listi so danes izostali.

Kakor smo že javili, je popolnoma ukinitven promet poštnih paketov v inozemstvo. Tudi pošiljke poštnih paketov v notranjosti države so sedaj zelo redke, in so morale nekatere ležati na glavnem kolodvoru v skladišču več dni, ker ni bilo zveze z Zagrebom in Beogradom. V skladišču poštnih ambulanc je sicer precej počiščeno, skoraj prazno. Na ekspedicijski ba čaka še vedno nad 400 poštnih paketov težkih do 20 kg, ki so namenjeni za Srbijo. Večina pošiljke čevljev, ki bodo nalbrže z nočnimi brzovlakovom odpravljene.

Monakovski brzovlak, ki je imel 144 minut zamude, je danes dopoldne pripeljal iz Nemčije 112 velikih psemskih vreč, težkih 30 do 40 kg. Vse te vreče so bile dopolne z brzovlakovom odpravljene proti Zagrebu in Beogradu.

UJNZB za železničarje

Oblastni odbor Udrženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev je poslal ministru za promet g. dr. Korošču naslednji brzojav:

»Železničarji v Sloveniji so zaradi hudega mraza, snega in drugih prometnih ovir izčrpani in zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, slabe obleke in prehrane izpostavljeni obolenju. Prosimo, odredite, da se železničarjem v eksekutivi ob tej ostri zimi dnevno in nočno brezplačno izdaja čaj.

Obenem pa je oblastni odbor UJNZB v sporazumu z Nabaviljno zadrugo uslužbencev državnih železnic v Ljubljani žrtvoval že sam gnotna sredstva in pričel z izdajanjem čaja eksekutivnemu osebju v glavnih prometnih središčih, tako na Zidanem mostu, Jesenicah, Novem mestu, Mariboru in Ljubljani.

Železničarji pričakujejo, da bo ministristvo za promet odobrilo potrebna denarna sredstva, da se bo v ljubljanski direkciji - v zagrebški se baje čaj že izdaja - nudil prometnemu, strojnemu in sekcijskemu osebju podoben in ponoči brezplačno.

ni čaj, da se od utrujenosti in mraza premo-rtost osebo obvaruje pred boleznijo.

Novi plazovi med Zidanim mostom in Celjem

Železniški uradniki od najvišjega do najnižjega in vsi železničarji vrše v teh za promet usodnih dneh svojo službo z največjo vestnostjo, požrtvovalnostjo in z vsem svojim strokovnim znanjem. V Sloveniji se vzdržuje promet navzlic vsemu v okviru skrajnih možnosti. Toda nagajiva zima ne prizanaša in kljubuje, kjer le more.

Z največjim naporom so snoči proti 18. popoldne očistili progo med Zidanim mostom in Celjem, zasuto od plazov na 9 mestih. Promet se le nato do 1. ure zjutraj še precej ugodno razvijal proti Mariboru oziroma Ljubljani. Ob 1. uri pa se je utrazil med Laskim in Celjem nov plaz, dolg 15 m in visok 2 m. Zasul je oba tira. Železniški delavci s snežnim p-ugom so najprej po enournem delu osvobodili en tir. Komaj pa je bil promet po njem vzpostavljen, že se je ob 4.30 vsui na progo med Rimskim Toplicam in Zidanim mostom podal plaz v dolžini kakih 40 m in visok do 6 m. Ustavljen je bil takoj ves promet. Vlaki so morali čakati v Zidanem mostu ali v Celju. Nastala je precejšnja zmešnjava med potniki, ker niso mogli nadaljevati vožnje proti Ljubljani ali Mariboru. Jutranji potniški vlak proti Mariboru, ki je bil z ljubljanskega glavnega kolodvora v redu odpravljen ob 5.17, je moral seveda tudi ostati; z vsjo jutranjo pošto in časopisi v Zidanem mostu in le čakal do popoldanskih ur. Nasprotno so morali v Celju čakati vsi: brzi in potniški vlaki, prihajajoči iz Maribora oziroma Avstrije.

Mariborski potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 12.15, je danes zaradi plazov izostal. Popoldanski potniški vlak ob 14.10, ki voz drugače samo do Celja, je bil po odstranitvi ovir na progi odpravljen popoldne do Maribora in je vzel s seboj tudi pošto za Zidani most, Celje, Grobelno in Maribor.

O usodi nekaterih drugih vlakov in o stanju na progah poročamo na drugem mestu.

Plazovje v Zasavju

Poročaje nam: »Kaj bo, kaj bo, ko bo nastopila odjuga! - tarnajo ljudje po Zasavju, ko čujejo, da se ruši že v teh mrzlih dneh plazovje, ki zapre na mnogih mestih promet kar za cel dan. Ne bo hujših neprilik, če bo nastopilo toplejše vreme po agoma, kakor zadnja dva dni. Neprigledne pa bodo posledice, če nastopi odjuga kar preko noči.

V litiskem okolišju je zdrvelo že nekaj plazov. Zametnih poti še niso povsem izčisti, čeprav je dirigiral litiski cestni odbor vse svoje razpoložljive delavce, da odstranijo naplaze ovire. Na ozko cesto, ki pelje na desni savski strani, je med Litijo in vasico St. Jurjem, v bližini kresniškega tunela, zdrvelo s strmega hriba plazovje kar na 4 mestih. Snežna ovira je visoka kar po več metrov, in je tamkaj vsak prehod nemogoč. Upati je, da bo cesta na St. Jurju do nedelje očiščena, če ne bodo zdrveli med tem novi plazovi.

Tudi v pasječki dolini od Save do vzočja Poljsnika se rušijo plazovi. Poštni sel s Poljsnika je natelet večer na hudo oviro, ko mu je pred nosom zabarikadiral plaz z Maliaka vsak prehod. Podnetni možak pa ni obupal, ampak se je prekopal skozi visoki snežni zid. Ves izmučen je dospel na Savo, kjer ga je čakalo novo razčaranje. Zaradi valedžega ledenega skladišča je na Savi vsak prevoz z brodom nemogoč. Poštni sel se je podal peš iz Sp. Loga v Litijo nato pa no drugi strani do pošte na Savi, kjer je prevzel pošto. Povrnil pa se bo jutri z vlakom do Zagorja, kjer se bo poslužil tamkajšnje mosta, nato pa bo šel po večjih ovinkih, da opravi svojo težko službo. »To je pa res prava križarja pot! - je dejal vsakdo, ki je videl izmučenega Poljsčana, ki hoče tudi v teh izrednih prilikah vršiti svojo službo v redu.

Ledovje na Savi

Iz Save pri Litji nam poročajo: Sava je že drugi teden pokrita s plavajočimi ledenimi ploščam; in ograža predvsem brodo-ve za prevažanje čez reko. V ozkih delih struge se nabere od časa do časa tofika množina ledovja, da se toki za kratko vreme nenadoma zapre. Plošče se postavijo deloma vodoravno, druge pa navpično in za tem ledenim zdom se nabira že drugo ledovje, ki se dvigne do dveh metrov visoko. Ker Strusov brod na Savi ne more redno vzdrževati prometa s So. Logom onstran reke je predvečerajšnjim neki tesar iz Pasjeka skušal po ledu premeriti Savo. Zaman ga je svařil kretnik Planičar. Tesar se je podal na opasno avanturo, nenadoma pa se mu je udrl led pod nogami. In možak je izginil v vodi do pasu. K sreči se je še pravočasno oprjel za ledeno ploščo, nakar se je z velikim naporom izkobilacal iz mrzle kopele in se ves pre-mražen povrnil, odkoder ti bil prišel.

K vorašanju naših kulturnih stikov s tujimi narodi

Interesantna statistika iz Beograda in Ljubljane.

Beograjska »Politika« z dne 9. februarja t. l. prinaša v svojem članku o poslovanju Narodne biblioteke v Beogradu tudi statistične podatke o številu inozemskih knjig. Po jeziku se je, kakor naravno, štitalo največ srbohrvatskih knjig (17.854), in sicer 12.827 znanstvenih in 5527 leposlovnih. Za temi se je štitalo največ knjig v nemškem jeziku: 3740 (3524 znanstvenih in 216 zabavnih), francoskih 1646 (1294 + 352), ruskih 643 (584 + 59), latinskih 255, italijanskih 301 (223 + 78), angleških 173 (120 + 53), bolgarskih 80, čeških 21. Izmed knjig, pisanih v tujem jeziku, se je štitalo največ nemških, namreč nad 54 odst., francoskih 23,2 odst., ruskih nad 9 odst., angleških 2,5 odst., italijanskih 4,4 odst. itd. Torej dobra polovica knjig v tujem jeziku pisanih je bila nemških. Če jemljemo v poštev dejstvo, da so te knjige šteli v pretežni večini profesorji in visokofunkci, kar se v »Politiki« izredno poudarja, moramo ugotoviti, da se nemška leposlovna, še bolj pa znanstvena knjiga tudi v Beogradu razmeroma največ čita. Kdo bi se nelem čudil, da se v naših (slovenskih) knjižnicah nabavljajo in izposojajo večidel knjige nemških avtorjev, bodisi znanstvene ali leposlovne vsebine? Sentjakobka knjižnica v Ljubljani, ki je nedavno izdala svoj

Elitni kino Matica
Tel. 101 1 4

Kino Ideal

Danes velika slavnostna premijera.

Volga, Volga...

Monumentalno filmsko veledelo slovitiga ruskega režiserja
V. TURŽANSKEGA

Stenjka Razin, hetman H. A Schlettow

Bojari. Ruski narod. Na Volgi. V Astrabamu. Izdajstvo perzijskega šaha. Požig in rop. Princeza na brodu. Brez vode. Muke. Ljubzen Izdan. Ž. tev.

Film nepopisne lepote in očarljive, nepozabne vsebine.

Radi svoje ogromnosti se predvaja to filmsko veledelo istočasno v dveh kinematografih in sicer v Elitnem kinu Matica ob 3. 5. 7. in 9. uri v kinu Ideal ob 4. 6. in 8. uri

---

P mn žen orkester! Dveurne predstave
Pred rodaja vs otonic v obeh kinematografih od 10—1/2 13.

Kino Ideal

Elitni kino Matica
Tel. 101 212

Škoda raste v milijone

Ne poudarjamo noviči zama, da letošnje vremenske neprilike naravnost katastrofalno vplivajo na naše gospodarstvo. V prvi vrsti je težko prizadeta lesna trgovina in industrija. Eksport lesa je zadnje dni padel skoro na ničlo. Iz Ljubljane se je prej eksportiralo dnevno do 160 vagonov lesa, sedaj kvečjemu, a le redko, okoli 15. Popolna stagnacija v lesni trgovini je povzročila na deželi že veliko pomanjkanje denarja. Kmetije sicer dovažajo les, v kolikor in kjer niso ovirani po velikih zametih. A večina vodnih žag v Sloveniji je že nekaj tednov zamrzljena in tudi parne žage obratujejo v skrcenem obsegu.

Kakšne gospodarske posledice je povzročil mraz s snegom, najbolj osvetluje dejstvo, da je glavna car-narnica v Ljubljani v normalnih časih in zlasti v izvozni sezoni inkasirala povprečno po 1 milijon dnevno, sedaj pa kvečjemu po 100.000 Dn. Zaccarinji so poprej dnevno do 35 vagonov raznega uvoženega ter 150 do 160 vagonov izvoznega blaga, po večini lesa, sedaj pa že skoro ves teden kvečjemu dnevno po 5 vagonov uvoza in 7 vagonov izvoza. Vse neštete prometne ovire na so tudi dnevne dohodke železniških blagajin skrčile na minimum.

Skupna škoda po letošnji zimi se bo dala preneniti šele spomladi. Zrastla bo v težke milijone.

Kako je v obmejnem kotu

Iz Kranjske zore nam pišejo: Ostra zima s svojim snežnim metejem gospodarji po gorah in po dolini. A dasi niti najstarejši očane ne pomni take zime, Borovce pač nič ne razburja, ker so valeni snega. Predupst je bil pač siromašen na dogodkih, a tem boli bogat v sportnem vrvenju. Kljub temu, da je letos ves svet že preveč oblagodarjen s snegom, vzdržuje Kranjska gora še vedno svoje mesto kot center našega zimskega sporta. Obisk gostov je bil precejšen in nad vse zadovoljiv; letos so prišli spet po dolgem času v večjem številu Avstrijci in Nemci. Izražajo se kaj ugodno o našem napredku in o naših prireditvah; posebno jim je všeč čistota v stanovanjih, čudijo se nizkim cenam v prehrani, ki so daleč pod onimi v Avstriji, in so skrajno zadovoljni s prikupnim in postrežljivim vedenjem domačinov. Propaganda, ki jo vodi po tujini naša Zveza za tujski promet, je velikopotezna in spretno zasnovana ter še spretněše oživitorična. Naravne posledice take propagande pač niso mogle izostati in se kažejo v vrhnanji meri osebno v Kranjski gori.

Zima pritiska od dneva do dneva in snežni metej kar noče pomehati. Manjše vode so popolnoma zamrznjene in usahnile. Isto preti tudi Pišenci. Električna je popolnoma odprivedala. Če mraz ne odneha, bo zamrznila tudi pitna voda. Reducirana sta tudi dva vlaka, da je tišina še večja. Gorska zverjad je decimirana; lisjaki se pač še ozlašajo sredi noči z obupnim lajanjem, ker nimajo hrane. Še manj pa toplota. Najbolj pač trpe srce. Najnovejši mraz s snegom jih do skoro zotovo pritisnil na najnižji stalež. O ramsih, ki so borovško naj-

večje bogastvo kar se tiče zverjadi, se ne da niti približno govoriti. A gotovo je, da jih bo poletni in loviščih manjkalo na stotine.

Vedno hujši snežni zameti v mariborski oblasti

Maribor, 15. februarja. Snežni zameti v mariborski oblasti trajajo že cele štiri dni. Sneži neprestano in sneg vedno bolj ograža normalen razvoj. Najbolj trpi promet. Vlaki odhajajo sicer iz Maribora redno, toda vračajo se z velikanskimi zamudami. Zato obstoja nevarnost, da bo manjkalo vagonov za sestavo novih garnitur.

Železniški promet oviralo zlasti plazovi, ki se spuščajo s strmim in zasipajo progo. Najbolj je plaz zatrpal progo med Celjem in Zidanim mostom, kjer so stene savinjske soteske izredno strme. Večraj sta se vsuli dve lavini na tej prog, ki jih je železniško delavstvo z velikim naporom odstranilo. Kmalu po tem, ko je bila proga očiščena, sta se vsula zopet dva plazova in zatrpala progo. Tudi te ovire je delavstvo odstranilo in zagrebški brzovlak je srečno vozil mimo tega ogroženega mesta. Nato se je vsul pa še tretji plaz, tako da sta bila ljubljanski osebni vlak, ki vozi pošto in časopise, ter tržaski brzovlak prisiljena ostati na kolodvoru in Zidanem mostu in čakati, da je bila proga zopet očiščena. Mesto večraj dopolne sta prispela v Maribor šele pomoči.

Na koroški progi se je večraj zjutraj vsul plaz med St. Lovrencem in Ribnico - Brezno. Poslali so iz Maribora pomožni vlak z delavstvom, ki je progo očistilo ter tako omogočilo odhod vlaka. Popoldne pa je na istem odseku proge prihrumela s hribe lavina in zatrpala progo v dolžini 30 m in 20 m visoko. Iz Maribora so takoj odpodali: na ta kraj pomožni vlak z delavstvom. Zdi se pa, da ne bo proga očiščena pred jutrom, ker primanjkuje pomožnega osebja in je delavstvo že popolnoma izčrpano.

Promet med Slov. Bistrico in postalo Bistrica-mesto je popolnoma ukinitven. Promet med Ponikvo in Zidanim mostom se je vršil večraj samo po enem tiru. Danes na je zaradi velikega snega in zametov, ki bodo trajali zotovo vso noč, zatrpal tudi drugi tir, tako da je pričakovati, da bo promet med Mariborom in Ljubljano ustavljen. Gotovo pa je, da se bodo že itak velike zamude vlakov še povečale.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, skrofiozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnavna delovanja črvesa z uporabo naravne »Franz-Josef-ove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapreke pomohavajo s pomočjo »Franz-Josef-ove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. Do bi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

»Prodana novec« v Londonu. Oxford Festival Company namerava uprizoriti Smetanovo »Prodano novec« v Londonu. Libreto je že preveden v angleščino.

Luthrov jubilej. Dne 20. t. m. poteče 400 let, kar je izšel »Mali katekizem luteranske vere«, knjige, ki je prav za prav temelj ogromnega verskega in kulturnega pokreta, ki se je razširil po vsem svetu in ki vpliva na milijone ljudi še danes; protestantizma. S svojim Malim in Velikim katekizmom, ki sta oba izšla l. 1525, je dal Martin Luther vzgled, ki ga je pomenil tudi začetnik slovenske književnosti Primož Trubar.

Prvi kongres slovenskih umetnikov sklicuje varšavsko Slovensko kulturno - umetnostno društvo za avgust letošnjega leta v Poznanju na Poljsko. Na kongresu bodo zastopani vsi narodi, tudi zastopniki sovjetske Rusije in Rusov v emigraciji. Razpravljalo se bo o književnosti, novinarstvu, slikarstvu, kiparstvu, grafiki, arhitekturi, godbi, petju, gledališču, filmu. V pripravljalnem odboru je tudi zastopnik Jugoslavije. Interesentno se lahko obrnejo na Sekretarijat Zjzadu artistslovianckich, Warszawa, Smolna 38, m. 4.

Četrta izdaja spisov Jijha Wolkerja. Za uspeh češke povojne poezije in proze je značilno, da so zbrani spisi enega najbolj nadarjenih sodobnih čeških pesnikov Jijha Wolkerja izšli že v četrtil izdaji. Dosedanje tri izdaje so bile razpečane v nekaj letih, vrhu tega je izšlo več izdaj posameznih spisov.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA

(Normalen začetek ob 20. uri, izpremembe označene.)
Sobota 16. ob 15. Lepa Vida. Dijaška predstava po znih cenah. Izven.
Nedelja, 17. ob 15. Krojaček junaček. Ljudska predstava po znih cenah. Izven.
Ponedeljek, 18. Volpone. B.
Torek, 19. Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA

(Normalen začetek ob pol 20., izpremembe označene.)
Sobota, 16. Carmen. Gostuje g. Pličič. Izv.
Nedelja, 17. ob 15. Bajadera. Opera. Ljudska predstava po znih cenah. Izven.
— Ob pol 20. Beg iz Seraja. Premierski abonma.
Ponedeljek, 18. Zaprtlo.
Torek, 19. Tosca. Gostuje g. Pličič. A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. ob 20. Operno koncertni večer Zamejšičeva-Nernič-Zivko.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. ob 16. Jesenski manever. Ob 20. Bajadera. Gostovanje Mariborčanov.

»Cyran de Bergerac«. To Rostandovo heroično komedijo v petih dejanjih v klasičnem prevodu pesnika Otona Zupančiča bo uprizorila ljubljanska drama prvičrat v letošnji sezoni v nedeljo dne 17. t. m. zvečer ob 20. uri. Glavno vlogo Cyrana igra g. Lavar, Roksano pa ga. Saričeva. V ostalih vlogah nastopi »koro ves naš dramski ansambel. Režijo ima g. prof. Sest.

Plesni večer Erne Kovačeve v Mariboru. Drove, dne 15. t. m., bo nasopila v mariborskem gledališču plesalka Erna Kovačeva. Spored plesnega večera je izredno zanimiv. Koncertno - operni večer v mariborskem gledališču. V nedeljo, dne 17. t. m., bo koncertno - operni večer. Nastopili bodo: altistinja ga. Zamejšičeva, baritonisti g. Neralič ter tenorist g. Zivko. Spored obsega najrazglednejše koncertne točke in operne arije. — Abonentje imajo nopust, če vzamejo vstopnice še pri dnevni blagajni.

Gostovanje Marije Orske v Zagrebu. Prihodni teden bo nastopila v zagrebškem gledališču s svojim ansambelom znana dunajska igralnica Marija Orska. Nemški gostje bodo dali dve komediji: Ribčevjevo »Vojnikbenko« in Verneuillovo »Sestrižno iz Varšave«. Zlatko Baloković v Pragi. Včera je koncertiral v Pragi največji jugoslovenski virtuoz na goslih Zlatko Baloković.

Domače vesti

Novi ravnatelj ljubljanske Poštnice. Za ravnatelja Poštnice imenovan je dr. Vladimir Vidmar.

Odlikovanja v našj vojski in mornarici. Odlikovani so s kolajno za vojaške vrline pehotna majorja Viktor Hengel in Josip Bučar, konjeniški major Slavko Petruhar, pehotna kapitana I. klase Janko Hamersak in Josip Čibel, artiljerijski kapitan Janko Hrast, avijatični kapitan Oskar Umek, pehotni kapitan II. klase Lavoslav Zagar, avijatični kapitan II. klase Oton Filipček in artiljerijski poročnik Ignacij Furlan, Ciril Slosser, Adolf Vesel in Anton Švajger; z zlato kolajno za vestno službo sanitetni kapitan II. klase dr. Franjo Vizjak, pehotni poročnik Anton Novak, artiljerijski poročnik Ivan Brajdič in Marijan Žnavec, konjeniški poročnik Zdenko Strelec, pehotni podporočnik Leopold Škodlar, Ivan Srakar, Rudolf Primorec in Josip Mayer, artiljerijski podporočnik Pavle Zajcev, Frančišek Zidar, Zvonimir Bohte, Luka Pezelj in Ivan Ravnik, inženirski podporočnik Rudolf Merlino, sanitetni kapitan II. klase dr. Ivan Kopravnik, artiljerijski kapitan II. klase Srečko Rop, Ljudevit Kos in Josip Lang, konjeniški kapitan II. klase Vladimir Rogoz, artiljerijski podporočnik Pavel Jezernik, Josip Horvat, Karl Novak, Andrej Pirč, Franc Prelog, Franc Mladič, Josip Pertok in Josip Goloc ter konjeniški podporočnik Josip Golob; s kolajno za vojaške vrline so odlikovani še pehotna majorja Alfred Hubel in Emanuel Šufaj, pehotni kapitan I. klase Vilko Križanec, Martin Maj, Dragotin Žurek in Mirko Zgaga, artiljerijski kapitan I. klase Branko Tominec, avijatični kapitan I. klase Jože Zupančič, pehotna kapitana II. klase Franjo Užar in Alojzij Rot, avijatični kapitan II. klase Ivan Mrak, Stanko Diklič in Franjo Rus, poročnik bojnega broda II. klase Mirko Reman, artiljerijski poročnik Ciril Peče, Miha Bajt, Ivan Šterlekar in Oskar Abel. — Mornariški strojni šoli je na službovane pridležen: inženjer - poročnik inž. Vilko Eržen, zrakoplovni šoli pa inženjer - poročnik inž. Ivan Romih.

Sprejem v naše državljanstvo. V državljanstvo naše kraljevine so sprejeti: strojni ključavničar Franc Mrkva v Guštancu ter usmiljeni sestri Katarina Santelj in Marija Ferligoj — obe v Radečah na Dolenjskem.

Pisemski telegrami in izvenevropskem prometu. Ministrstvo pošte in brzojava je izdalo naslednji odlok: Sporazumno s tujnimi upravami se ustanovlja vrsta telegramov, tako zvanih pisemskih telegramov in izvenevropskem prometu, in sicer z državami: Argentinja, Bolivija, Brazilija, Čil, Peru, Paragvaj in Urugvaj. Ti telegrami imajo pred naslovom oznako ZLT, ki se šteje pri taksiranju za eno besedo. Pristojbina za te telegrame znaša tretjino pristojbine za navadne brzojavke. Minimum takse je pristojbina za 20 besed. Skrajšani in dogovorjeni naslovi so pri teh brzojavkah dovoljeni. Šifre, pisane s črkami in številkami, trgovske znamenje in skrajšani izrazi so dovoljeni pod pogojem, ki je naveden v čl. 70 mednarodnega telegrafskega pravilnika. Od posebnih oznach so dovoljene samo RPK (odgovor plačan), TC (primerjanje brzojavke) in PC (potrdilo prejema).

Fuzioniranje ljubljanskega tednika »Orjuna« z »Jugoslavijo«. Na podlagi zaključkov centralnega odbora Orjuna preneha izhajanje ljubljanskega lista »Orjuna«, ki se združi z listom »Jugoslavija« v Beogradu. Prvo številko bo uredila »Jugoslavija« poslala tudi vsem naročnikom »Orjuna«.

Smrtna kosa. V Mirni peči na Dolenjskem je umrl trgovec Josip Hudc v 88 letu starosti. Bil je prava kmečka grča. V svojih mladih letih je hodil pred l. 1848 na tlaško na grad Podmežak. — V Ljubljani je preminula ga. Štefanija Mikičeva, rojena Skrujčeva, soproga prokurista zavarovalnice »Croatia«, g. Kamila Mikčeva. Pogreb bo 17. t. m. ob 16. Pokojniška blag spomin žalujočim naše sožalje!

Zatvoritev gimnazije. Iz Kočevja nam poročajo, da je na državnih realnih gimnazijah ukinitelj zaradi pomanjkanja kurjave pouk za 10 dni.

Železniški invalidi, ki dobivajo samo neugodno rento, se obveščajo, da v dosegu voznih legitimacij predložijo direktiji državnih železnic v Ljubljani izjavo, da nimajo nikake obrti. Poleg tega imajo še navesti, od kdaj do kdaj so služili pri železnici in kako službo so nazadnje izvrševali ter pri katerem oddelku (kurirnici, prometu I. t. d.) - Društvo železniških vpokojencev.

75. rojstni dan obhaaja ga. Julija Sartoryjeva na Bledu. Na mnoga leta! 349

Zlata poroka. Dne 8. t. m. sta stavela 50-letnico svoje poroke Josip in Marija Kalokira v Lovranu in Istri. G. Josip Kalokira je bil rojen v Lovranu l. maja 1845, ter je po več letih plavbe na jadrnaki (tedaj parniki ni bilo) položil po šestmesečnem kurzu na Reki izpit kapetana k. p. Doživljal je dva brodoloma; od teh najtežjega v Atlantskem oceanu pri Antilah, kjer se je na razburkanem morju komaj rešil s čolnom. Prepotoval je skoro ves svet in je zadnja leta svoje pomorske karijere služboval pri Ugarsko - hrvatski paroplovni družbi (sedaj Jadranska plovidba), in sicer skoro do prevrata, ko je stopil v zaslužni pokoj. G. Kalokira je znan kot odličen pomorščak, povsod spoštovan in poznan kot dober oče in mož ter kot odličen Hrvat. Ga. M. Kalokirova je bila rojena tistotako v Lovranu in je rodom iz stare od-

dukcija, ki bo pojasnila zagonecno in dogajala vzrok nepričakovane smrti obeh novoporočencev.

Mlad zločinec. V Osljeku so v osebi 17-letnega brivskega vajuca Stefana Erdödyja iz Zemuna razkrinkali nevarnega vlomnika. Zalotili so ga pri vplomu v neko mesarilo. Političska preiskava je dognala, da je mladenič zagrešil celo serilo predrznih vlovov, ki so bili izvršeni v zadnjem času v Osljeku in v okolici Mladi vlomilec je delal sam brez pomočnikov.

Eksplozija peč. V Zagrebu na Prilazu je eksplodirala peč v stanovanju odvetnika dr. Stoparja. Pokrov peč je zletel z vso silo ob strop in soba je bila naenkrat polna gostega dima, ki je kmalu napolnil tudi druge prostore. Stanovalci so morali poklicati na pomoč gasilce, ki so preprečili požar.

Slavni šlager »Aj, aj« s slovenskim besedilom je izšel v lepem tisku in stane samo 2 Din. Dobi se po vseh knjigarnah in trafikah. Naročila iz zmanjnih krajev sprejema uprava Ljudskega romana v Ljubljani. Wolfova 8-1. 350

Kaznovan zdravnik. Pred sodiščem v Subotici je bil obsojen zdravnik dr. Jaka Hadži iz Topole na 10 dni zapora, ker je govoril o svojem stanovskem tovarišu in konkurentu dr. Brandrišu, da je slab zdravnik in da ničesar ne razume.

Samomor jugoslovenske dilakcije v Parizu. Te dni se je v Parizu iz neznanega vzroka zastrela s plinom dijakinja Jevrosima Cica Babičeva iz Tuzle.

Štrašen čin umobolne žene. Kmetica Kata Crivčeva v vasi Crivce v Dalmaciji je že dalje časa kazala znake umobolnosti. Pred dnevi se je v stanje nenadoma še poslabšalo in v takem trenutku je zgrabila svojo 4-letno hčerko Vinko ter jo za noge obesila na neko drevo. Nato je šla v lastno hišo in jo zapalila. K sreči so njeni sosede zapazili ogenj, ki so ga pogasili ter tudi hčerko rešili iz nevarnega položaja.

Obteke kemično čist. barva, plisira in lila tovarna Jos. Relch.

Naročite se na »Skojtrja«, edini slovenski humoristični časopis. Stane je 10 Din četrtletno. V zalogi so še vse lanske številke. Cel lanski letnik se dobi po znižani ceni 40 Din. 160

Zimski sport krolj telo, toda izpostavlja nevarnosti občutljivi teint posebno pri damah. Pred vetrom in mrazom varujeta najbolje: Erida Creme de chaque in Coldcream. 328

Popotovanje okoli sveta. Zveza kulturnih društev bo priredila v nedeljo 17. t. m. ob 11. dopokne v kinu Maučki filmsko predavanje o popotovanju okoli sveta, ki prinaša slike raziskovalca Colin Rossa iz vseh delov sveta. Raziskovalca je vodila pot iz Hamburga v Newyork od tam preko vsega ameriškega kontinenta v San Francisco. Od tam je Ross obiskal Korejo, Japonsko, zapadnoindijske otoke in nato Indijo, od koder se je vrnil v domovino. Posebno učinkoviti so prizori, ki slikajo bogastvo Amerike, pestrost Japonske in svojevrstno življenje na zapadnoindijskih otokih. Film je priporočljiv za vsakogar, ki ga veseli pogled v široki svet, predvsem pa za našo mladino. Uvodno predavanje k filmu bo imel g. prof. Pavlič.

Iz Šiške smo prejeli naslednje pritožbo. Verjetno je, da ima mestni magistrat v letošnji zimi velike izdatke za sneg, toda kljub temu bi se moral malo več brigati tudi za naš okraj, ker tudi mi plačujemo davke prav tako kakor stanovalci v središču mesta. Snega je po ulicah toliko, da je vsak človek že napel obliki onega trenutka, ko se bo pričel sneg talati. Kam naj se voda odteka, ker ni kanalizacije. Pri se ne bo moglo niti iz ene hiše v drugo. Apeliramo na mestni magistrat in čestno nadzorstvo, da posvetita Šiški malo več pozornosti. Naj se sneg še pravočasno odstrani!

Československa Obec v Ljubljani. V soboto, dne 16. t. m. o osmih večer v Zvezde práteljski večer na počest členu A. Balatky, feditele Chvátala a Dra. Minjli. Spoičháme na hoimno učast.

Loutkářský odbor Československé Obce oznamuje, že v nedeljo se nehranje. Pihšiti představeni bude včas oznámno.

Šentjakovski gledališki oder vprizori danes 16. in jutri 17. burko »Svetnik«, ki bo po svoji velezabavni vsebini gotovo ugaljala občinstvu tako, kot lanskoletna burka »Pred poroko«. Vsebinska je satirična, komika na višku. Vstopnice se dobe v trgovini g. Miloša Karničnika; za nedeljsko predstavo bodo vstopnice izjemoma dopolne v Šentjakovski knjižnici na razpolago. Cenjeno občinstvo prosimo, da si vstopnice nabavi že v predprodaji.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. 17. t. m. bo vprizorila drama ob 15. mšadinsko igro »Krojaček junaček« pri izredno znižanih cenah, zvečer ob 20. pa francosko klasično komedijo »Cyrano de Bergerac«. V operi se bo pela ob 15. opereta »Pri troh mladenkah«, zvečer ob pol 20. pa bo preminijera Mozartove opere »Bex iz seraja«, ki je peto Mozartovo delo, izvalano v poslednjih letih na našem oderu. Predstava bo za premierski abonma.

Ogenj v kleti. Trgovski sluga Michael Šeško, uslužben pri trgovcu Karlu Prelogu v Gosposki ulici št. 3, je razgreval večeraj zjutraj v kleti imenovane hiše plinovo uro, ki je zamrznila. Ko jo je z ognjem dovolj razgrel, jo je ovil z juto ter odšel iz kleti. Ko je pozneje prišel g. Prelog v trgovino, je nenadoma zavohal smrdivji dim, ki je udiral v trgovino iz kleti. Ko se je gospodar podal dol, je ugotovil da se je vnela juta, s katero je bila ovita peč. Ker je bila nevarnost, da se razvle večji požar, so bili telefonično pozvani

gasilci, ki pa jim ni bilo potrebno stopiti v akcijo, ker so medtem že domači ogenj pogasili.

Oslabei pri delu. Ivan Novak, instalater pri Gradjarju na Rimski cesti št. 14, je bil predvčerašnjem popoldne okrog 14.30 zaposlen z ogrevanjem vodovodne cevi v vili Dragotina Česnika na Večni poti št. 1. Pri tem ga je nenadoma popadla težka slabost, da je padel skoro v nezavest. Novaka so prepehali v splošno bolnico.

Seznam izgubljenih in najdenih predmetov. Od 16. do 31. januarja so bili prijavljeni policiji naslednji izgubljeni predmeti: 2 listnizi z 250 in 130 Din gotovine, 1 ročna torbica s 100 Din gotovine, 1 ponošena aktovka z 1750 Din v kuverti, na kateri je bil naslov Hermina Haussmann, polovica srečke II. kola drž. raz. loterie št. 109.486 D. 1 zlat poročni prstan, 1 zlata zapestnica, 1 briljantni uhan, 1 nova aktovka, 1 črna boa, 1 zastavni listek zastavljenih ceter, 1 očala, 1 otroška galasja, 1 usnjata rokavica in več spričeval na bne Rajko Slammjak. Policiji pa so bili izročeni naslednji najdeni predmeti: 1 zlata zapestnica z obdomom, 1 srebrn medaljon, 1 zlat uhan z briljanti, 1 bankovec za 100 Din, 1 usnjata listnica z manjšo vsoto denarja ter otroške sanke. V železniških vozovih so bile najdene naslednje stvari: 2 dežnika, 1 srajca, 1 brisača, 1 zavitek umazanega perila, 3 palice, 1 par rokavic, 1 svetilka, 1 plitena torbica, 1 sveženj ključev, 1 svilen šal, 1 ruta, 1 zavitek ovratnikov, 1 nahrbtnik in 4 notni zvezki.

Drobna policijska kronika. Od četrtega na petek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1 tatvina drv, 1 oslabelost pri ogrevanju vodovoda, 1 ogenj, 1 prestopok zoper pravnost, 1 primer pijanosti, 2 primera nedostojnega vedenja, 1 primer žaljenja straže, 2 primera prekrščenja policijske ure, 1 prestopok obrtnega reda, 1 pobeg od doma, 22 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 prestopok avtomobilskih predpisov. Aretiran je bil neki Jože S zaradi kaljenja nočnega miču.

Dr. Breskvar zopet redno ordinira. Gregorčičeva (Hilšerjeva) ulica 7. 353

Govbeni odsek Sokola L. Zaradi pomanjkanja kurjave odbadajo do nadaljnjega vse vaje pialne godbe in orkestra na Taboru. — Kapelnik.

Pevsko društvo ljubljanski Zvon. Zaradi mraza do preklica ni pevskih vaj. — Odbor.

Maribora. Afera kaplana Klobase. Kakor doznavamo, se bo vršila javna razprava proti kaplanu Andreju Klobasi, ki sedi sedaj v 8dnevni disciplinarni zaporu zaradi raznih izredov v sodni dvorani, v sredo 20. t. m. ob 11. uri Razprava bo zopet tačna, ker gre za obtožbo hudodelstva oskrumbe 7 letne deklice. Državni pravnik pa je med tem razširil obtožbo proti kaplanu tudi zaradi hudodelstva javnega nasilstva in prestopka lahke telesne poškodb. Sodišče pa bo dalo kaplana preiskati tudi sodnemu psihiatru, ker sam zagotavlja, da ni duševno normalen. To nal bi dokazal tudi njegov zadnji burni nastop v sodni dvorani.

Autobusni promet v stiski. Mariborski avtobusni promet je zaradi pomanjkanja bencina skrajšal vozni čas. Na progi št. 1 bo vozil samo do 8. ure zvečer, na ostalih progah pa samo do 7. ure, ne do 9. ure kakor doslej. Progi Maribor-Slov. Bistrica in Maribor-Selnica so večeraj čistili s plugom. Vendar promet še ne bo upostav blen iz Celja je večeraj odpehal zadnji avtobus a se je iz Vojnika vrnil, ker je državna cesta proti Konjicam bila preveč zasnežena.

Mariborski železničari dobivajo brezplačno čaj. Nabavljalna zadruga mariborskih železničarjev je večeraj pričela deliti brezplačno čaj svojim članom, ki se vrše naporno službo v mrazu in snegu. Zadruga je že večkrat intervenirala pri ljubljanski direktiji, naj bi se dobavljali čaj za osebe, ki vrši naporno službo, zaradi pomanjkanja kreditov pa tej prošnji ni bilo ugodno. Naposled je Nabavljalna zadruga prisločila na pomoč in jim sedaj deli brezplačno čaj.

Izmisljene vesti o volkovih. V okolici Maribora razširjajo neki brezvestneži lažne vesti in begajo prebivalstvo, ki ima že tako mnogo skrbi zaradi strašne zime.

Danes na splošno zahtevo!!!
Film ki govori
akoravno je nem:
„WINGS“
Ob 4., 1/8. in 9. uri.
Telefon 2730. KINO »DVOR«

Uradno se doznava, da doslej ni bilo volkov v okolici in so vse govorice o tem izmisljene.

Iz Celja
Pomanjkanje kurjave v Celju. V Celju močno občutilo pomanjkanje kurjave, zlasti premoaga. Od državnega rudnika v Zabukovci je mestna občina dobila 15 ton premoga, ki ga je večeraj razdelila med najpotrebnejše prebivalce. Mestna občina je zaprosila ljubljansko železniško direktijo, naj ji odstopi en vagon premoga od vagonov ki čakajo na celjskem kolodvoru na ekspedicijo. Občina od direktije večeraj še ni prejela odgovora. Vsaka intervencija pri TPD je brezuspešna.

Namočena polenovka
odalej stalno v zalogi pri tvrdki
ANTON FAZARINC, CELJE

Draginja v Celju. Mraz in sneg imata za posledico, da so se v Celju podražila ona živila, katerih dovolj je minimalen. Cene jajcen so poskočile za 1 Din in stane eno jajce sedaj 3 Din.

Šolski pouk ukiniten zaradi mraza. Z večerajšnjim dnem je bila zaprta državna realna gimnazija zaradi pomanjkanja kurjave. Pouk je ukiniten do vključno 19. t. m. Pouk se vrši nepretrgano na meščanski šoli.

Iz Tržiča
Zanimivo predavanje. Tukašnji francoski krožek bo priredil v nedeljo popoldne ob 3. uri v telovadnici meščanske šole francosko predavanje z naslovom: Francoski liceji in študenti. Predaval bo g. Vey, honorarni profesor francosčine na ljubljanski univerzi, v slovenščino bo prevajanje prevajala gđ. Terezija Doklerjeva, strokovna učiteljica za francosčino na meščanski šoli v Tržiču. Predavanje bo pojasnjevalo kakih 60 skiptičnih slik. Tržiško občinstvo bo gotovo posetilo predavanje in izkazalo odličnemu prijatelju našega naroda potrebno čast.

Pustna maskarada Bralnega društva je bila tudi letos kakor vsa leta prej prav dobro obiskana. Za kraljico večera je bila izvoljena gđ. Berta Stranska, ki je posetila prirediteljev kot lepa odalka. Pozornost sta vzbujala lepi pajek in pa skupina Howlandcev Zabava je bila prav nersišljena in je trajala do raneja jutra. Tržiški jazz band g. Zilbarja ml. je svojo nakogo rešil prav dobro.

Iz Litije
Zmešani geografski polmi. V Smartno pri Litiji je prispelo pismo nekoga bivšega šmarskega naseljenca, ki se je moral v pričetu v svoje povrti kot italijanski državljani v svoje domovno občino v provinci Parma. Možak je najbrže prespal zgodovino zadnjega desetletja, ker je bilo njegovo pismo naslovljeno v St. Martino — Little — Austria! No, pa je pismo prispelo kljub nepravim geografski označbi v prave roke, še prej pa je obhodilo precej pota, ko so iskali zagonecni St. Martino.

Kragulj v veži. Značilen za sedajmo zimo je vsekakor primer, ki se je zgodil v Gradcu pri Litiji. Gospod Lap, gostilničar in trgovec pri litijskem kolodvoru, je čul v svoji veži včasem in ropot. Gosp. Lap je stopil nato v vežo, kjer se mu je nudil neobičajen prizor. V veži se je podil kragulj za ubogim škinkovcem ki se je z glasnim vpitjem branil nevarnega sovražnika. V trenutku, ko je stopil gosp. Lap v vežo, je ptica roparica že zagrabila malo piščico in jo je s volnimi ostrimi kremplji občutno poškodovala. Hotel kraguljja priprejeti v vežo, le skočil g. Lap do vrat, da bi jih zaprl, pa je ptica roparica uganila opasnost in se je z močnim zaletom ognjala nad gostilničarjem in mu za slovo še zblila kljok z glave. Značilen primer, kako so celo roparske ptice izstradane, da se prav nič ne boje pohajkovanja blizu sešiče.

Z Jesenic
Start grehi. Po dolgi pavzi a je sokolski oder zopet zganil ter postavil v torek 12. t. m. na deske Stoilrove »Stare grehe«. Dasi veseloigra ni bila slabo odigrana, vendar občinstva ni preveč ogrela, ker cela igra ni toliko močna, da bi publiko z vso silo zainteresirala za razplet dogodkov. Tu di neka negotovost v tekstu je motila, priznanje pa gre opremi odra ter posrečeni maskam. Kdo je najbolje rešil vlogo, je težko reči. Br. K. si z vlogo upokojenega polkovnika lahko zapise znan plus v razvoju. Pokazal se nam je v čisto novi formi ter je uspel Brat Potrato kot konzul je bil dober. Brat Vister je kot sluga Krušiča postavil sijajno figuro. Njegova mimika je nadkrijevala vse. Staro gospodinjstvo Katro je podala sestra Ravnikova, mlado gospodinjstvo Ema pa sestra Ferjanova. Ako bi orva podala tudi gospodovnost, kakršna je običajna pri takih starih devicah, potem bi videli popolno Katro. Sestra Ferjanova je s preprosto prikupnostjo popolnoma zadovoljevala. Omeniti je tudi sestro Kramarčičevo. Vlogo prve kandidatinje za novo gospodinjvo je izdelala do podobnosti. Pokazala je, da malih vlog ni treba podcenjevati, kar se tako pogosto dogaja. Konec je bil pokvarjen zaradi ustavitve električnega roka. Udeležba ni bila najboljša. Vzrok je bil pustni torek, predvsem pa izredno hud mraz!

Inde... Korozi... Kino Dvor... Slager nesem

Dve rdeči roži
LIANE HALD LA JANA

Spanska hrpa!
INFLUENZA
»Lecithin«
Za ojačanje rekonvalescentov je izborno sredstvo

1792 a Vprašajte silavnika za svet

Dobiva se v lekarnah.

Ne mačite svoje dece z ribjim oljem, temveč JEMALT

JEMALT je zlatobrav prašek, prirečen iz 30 % ribjega olja in iz subega sladnega ekstrakta, katerega hranivost je obče poznana. Izboljša se v vseh lekarnah v maših omotih po Din 25.— in v velikih omotih po Din 42.—.

Razvoj dojenčka

zavisi od materine hrane. Mati bo sama pojačila svoje sile, povečala silo svojega mleka, poboljšala njegovo vrednost ter ga obogatela z vitamini, ako bo redno uživala Ovomaltine

Karambol na odprti progi v ledeni noči

Očividec o železniški katastrofi pri Batajnici

Ljubljana, 15. februarja
Zglasil se je v našem uredništvu upokojen vlakovodja Josip Medvešek, stanujoč v Šiški, ki se je pravkar vrnil iz Beograda, kamor se je bil napotil v nedeljo popoldne po zasebnih opravkih. Najkjučje je naneslo, da se je g. Medvešek vozil v brzovlaku, ki je tresel v bližini postaje Batajnica v delavski vlak, in bil na ta način očividec grozne železniške nesreče. Ker so tudi slovenski listi zadnje dni objavili več poročil, toda očividno po beograjskih virih in ker se v teh poročilih nahaja več nečnosti, nam je opisal g. Medvešek potek nesreče takole:

— Bilo je proti eni po ponoči. Brzovlak je drvel nemoteno svojo pot. Sedel sem v III. razredu tretjega vagona, torej približno sredi vagona. Stopraj sem malce zadremal in zaspani. Zda se začim silovit udar. Sunk me je vrzel čez sosednji sedež. Le izredni sreči moram pripisati, da sem ostal docela nepoškodovan. Brzovlak se je kakor na tren ustavil in obstal na mestu, kakor bi ga bile nevidne sile prikovala na železne tračnice. Vseh potnikov se je postarila strahovita panika. Dobro se še spominjam, kako je v tem trenutku planil v naš oddelek slovenski rojak Ludvik iz Raketa, ter nam zaklical: »Nekaj se je pripetilo! Vse bo dobro. Izstopite in pomagajte!»

Kot upokojeni vlakovodja sem dobro vedel, da je naša dolžnost pomagati in misliti na ponesrečenca. Brzih noz sem skočil iz vagona ter drvel v osrednje. Karambol! Videl sem pač kopico ljudi, ki je poskakovala iz vagonov in teкала zbegana gor in dol po naslupu. Bila je temna ledeno mrzla zimska noč. Instinktivno sem uporil oči k lokomotivama, da vidim, kaj je s kotli in ali preti nevarnost eksplozije. A stroja sta stala nepremično in nista kazala nič najmanjšega znaka življenja. Opazil nisem ne pare ne dima. Lokomotivi sta se zajedli druga v drugo. Tender brzovlaka se je očividno zaradi silnega sunka dvignil na pošto ambulanco. Teža delstva si je danes ne morem tolažiti! Uspoštovati je treba, da vozi tender 8.10. iz 12. ton premoza in se je zato težko razlazati, kako se je mogla tako težka dvigniti in tako rekoč zajedati rahlo ogrodje naslednje poštne ambulance.

To dejstvo pa je bilo usodno za kurjača. Nisem se še prav dobro zavedel vse težnje prizora, ko začujem pretresujoče klicanje: »Na pomoč!« spremijano z bridkim ječanjem. Takoj sem razumel položaj: premoza na tenderju se je vsul na stroji, kjer je stal kurjač, in za docela zasul. Skočil sem jadrno na stroji in začel odkonjavati ponesrečenega kurjača. Med tem se je okoli mene nabralo že več ljudi, ki so mi pomagali sneti ponesrečenega kurjača s stroja in ga prenesti v oddelek drugega razreda. Povezali smo mu zlomljeno noge, kolikor se je dalo. Ker je nesrečno strahovito tamal nad bolečim in mrazom, sem mu odstopil še svoji koži. Še danes se poznao krvava pege na kožuhi, ker je bil nesrečen težko ranjen tudi na glavi. Pri tej reševalni akciji so mi posebno pomagali inž. Borivoje Ilič iz Maribora, Stevan Lončar iz Vinokovca in Mihajlo Nakič iz Sarajeva. Še sedaj mi zvone po ušesih stokačice prošnje ponesrečenega kurjača, ki je v dežirju neprestano klical:

»Samo vatre dai mi u ruke, samo vatre dai mi u ruke, pri čemer se je tresel kakor b ga lomila smirna groza. Zatem je druga reševalna skupina prinesla v isti kupa še ponesrečenega poštneza uradnika iz poštne ambulance. Tudi njegove poškodbe so bile težke.

Ponovno sem se napotil k strojem, da vidim, kje so strojevidci. A ti so se bili izgubili kakor da jih je pobrala kavra. Potniki so se polagoma pomirjevali in zasedli svoja mesta ter se medsebojno greli. Ker vlak ni bil več kurjen, je naravno v vse vagonne in oddeleke pritislil strahovit mraz. Zaman smo čakali na rešilni vlak. Prisel je šele po štirih urah. Čeprav je kraj nesreče oddaljen od Beograda borih 24 km, ranjenci in potniki so prispeli v Beograd šele ob pol 8. zjutraj.

— Omeniti moram požrtovalno službo orožnika Ludvka, kajpak Slovca, ki je vzdrževal red in ki mu pripada glavna zasluga, da ni prišlo v siloviti paniki: še do novih nesreč. Ko je pomiril potnike, se je hipoma vrnil k razbiti poštne ambulanci, kjer je stal vse noč budno na straži. V ambulanci se je nahajalo nad 6 milijonov

dinarjev gotovine. Omeniti moram, da je pri reševanju ponesrečenega kurjača pomagal tudi slovenski železničar, kretničar iz Velenja s svojlo soprogom. Čujih ime da mi je, žal, izpadlo iz spomna.

— Kot star vlakovodja naj še izrazim svoje mnenje o vzrokih nesreče: Docela napačno je naziranje, da je nesreče kriv samo službujoči uradnik na Batajnici, ki je pustil delavski vlak po desnem tiru, po katerem je prihajal z nasprotni smeri ponesrečeni brzovlak. Službeni predpis pravi jasno da so tudi vlakovodja, strojevodja in celo kretničar dolžni opozoriti službujočega uradnika ako opazijo, da je le ta pogrešil ali kakorkoli drugače kršil službena pravila. Vsi trije pa so to opustili in odgovarjalo v enakih meri za grozno nesrečo.

Poštnim uslužbencem

Društvo nižjih poštних uslužbencev je prelozilo svoj redni letni občni zbor, ki je bil napovedan za dne 17. t. m., zaradi prometnih ovir za poznejši čas, ki bo pravočasno objavljen. — Odbor.

Sport

Naši smučarji na Nemškem

O bivanju in tekmovanju naših smučarjev v Klingenthalu bi bilo poročati še naslednje:

Za smuške skoke sta se prijavila oba brata Janša, startal pa je samo Joško. Skoki so se vršili na »Aschbergeri Kari Heinz Schanze«, ki je konstruirana največ za 40 metrske skoke; ima umeten palet ter opek in prooster doskok. Nemci so renimirali s 50 metrskimi skoki, ki so jih nekateri konkurenti baje dosegli pri treningu.

Obisk občinstva pri tekmovanju v skokih je bil ogromen. Cenili so 15.000 ljudi. Startalo je 55 tekmovalcev, med njimi Joško Janša. Prvo mesto je zasedel Purkert z 38 in 40,5, drugo Walter Glass, oba z notu 336. Bila sta edina »Extraklasse«, vsi drugi so bili daleč za njima. Povprečni skoki so znašali 30 m. Tretje mesto si je zagisural Kratzer, četrto pa Müller Joško Janša je skočil brez padca 21, 22 in 24 m.

Isti dan, ko so se vršili skoki, so bili objavljeni na mestnem trgu rezultati kombiniranega teka Prvenstvo Nemčije za leto 1929 si je priboril Gustav Müller s 666,725. Stedili so Glass, Purkert, Bauer, Kratzer, itd. Joško Janša je dosegel 42. mesto s 499 točkami, kar znači jako lep uspeh, zlasti ker je letos prvič startal v inozemstvu v kombiniranem teku. Znanji olimpički kot Kröckel, Adolf in Aschauer so tik pred njim.

Zvečer so bili tekmovalci povabljeni od župana v Kraslice na češko stran. Naši so se medtem že pripravljali na odhod v Zakopane, kamor so skupno odstopovali z Nemci in Avstrijci, in sicer preko Prage. Med potoma je nanesel pogovor na organizacijo Kljngenthalških tekem. Pri tej priliki so celo Nemci pridno zahvaljali zaradi raznih nerednosti. Nemski delegat Ganzmüller je izjavil, da je Sächsischer Ski-Verband obljubil nabitšo izvedbo tekmovanja, izvršil pa nalogo na škodo ugledu D. S. V. ni Kmalu se je pogovor med tekmovalci sukal okoli Zakopan, kjer je vse čakala naihuiša konkurenca. Naši smučarji so porabili priliko skupnega potovanja s smučarji drugih narodov, da so svojim sportnim tovarišem, iz drugih držav tolažili razne zanimivosti iz našega sportnega življenja. Govor je nanesel tudi na naše Bloke, na zgodovino in običaje ondotege prebivalstva ter na naše posebne izraze, ki se tičejo smučanja. Pri tej priliki niso pozabili na lepoto naših krajev, na razvoj našega zimskega sporta, na naše zimsko-sportne naprave ter na navdušenje, ki ga kaže naš narod za ta lepi skraljeviški sport. Gospodje so naše smučarje poslušali s velikim zanimanjem ter obljubili, da ob prvi priliki obiščejo naše kraje.

Službene objave LNP

(Iz seje upravnega odbora dne 6. febr. 1929.)

V smislu § 24 t. 6. podsaveznih pravil se razreši g. Fran Volkmar funkcije odbornika v upravnem odboru LNP. — Na znanje se vzame ostavka člana upr odbora g. inž. M. Dehnela. — Koopira se v upr odbor g. inž. Vinko Kuliš, član ASK Primorje.

Na znanje se vzame sprememba imena Sportnega društva »Rapid« (Maribor) v Sportni klub »Rapid« ter novi odbori SK Rapida (predsednik g. dr. Oton Blanke; naslov kluba Vetrinška ulica 5). SK Ilirije (predsednik g. dr. Milan Dular; naslov kluba Krišnikova ul. 3/III). SK Slavije (predsednik g. Ante Gosar; naslov kluba Sebo 39 p. Moste pri Ljubljani). Atletik SK (predsednik g. dr. George Skoberne; naslov kluba Poštni predel 38). SK Cella (predsednik g. dr. I. Rebernik; naslov kluba g. M. Tomc. OUZD).

Na znanje se vzame poročilo poverjenika v Celju g. Wagnerja od 5. t. m. v zadevi obnove medklubskega odbora v Celju; rešitev sledi nišeno.

Na znanje se vzame poročilo podsaveznega kometana o telemi ZNP: LNP odmerani dne 3. t. m. v Zagrebu.

Na znanje se vzame poročilo SK Panonije o razdružbi kluba.

Suspendirajo se naslednji člani, dokler ne poravnajo nakoženih jam glob: Atletik SK (Din 500.— glasom objave od 14. 9. oz. 29. 11. 1928). SK Ptuj (Din 50.— 26. 10. 1928). SK Celje (Din 50.— 26. 10. 1928). SK Disk (Din 50.— 26. 10. 1928). SK Mura (Din 25.— 17. 10. 1928).

Prošnja igr. Maksa Novšaka (SK Ptuj) za prišpevek k bolniškim stroškom se odkloni iz načelnih razlogov, ker ni bila predložena LNP v smislu principielnega sklepa upr. odbora LNP, objavljenega dne 11. 10. 1928. Za ta propust odgovarja napram imenovanemu igralcu SK Ptuj, ki se obenem opozarja, da je treba službene objave točno zasledovati in se po njih ravnavti.

Tajništvo objavlja nadalje sledeče očitovce upr. odbora JNS:

Glasom dopisa št. 219 od 5. t. m. je JNS na temelu § 68. k. p. odklonil prošnjo SK Trbovlje z dne 20. 12. 1928 v zadevi razdelitve prebika Josenske prvenstvene tekme Amater: Trbovlje.

Glasom dopisa št. 227 od 5. t. m. je JNS na temelu § 68. k. p. odklonil prošnjo SK Zeleničar z dne 31. 12. 1928 proti naloženju jam globi Din 300.—. SK Zeleničar se poziva, da poravnava globo tekoma 14 dni, sicer avtomatično nastopi suspenz v smislu principielnega sklepa upr. odbora LNP, objavljenega dne 26. 10. 1928. V zvezi s tem se poziva SK Zeleničar, da v roku treh dni odgovori na pripor. dopis LNP z dne 15. m. m.

SK Ilirija in ASK Primorje se pozivata, da predložijo tekoma 8 dni podsavezu za JNS v dveh izvodih načrt svojega igrišča. Na načrtu je treba označiti sedeže in stolišča ter navesti, koliko gledalcev more sprejeti igrišče na sedežih in koliko na stoliščih. Enako naj predložijo LNP načrte svojih igrišč SSK Maribor, SK Rapid in SK Zeleničar.

Na podlagi dopisa JNS št. 232 od 12. t. m. se obvešča ASK Primorje, da upravni odbor JNS čestje zneska Din 10.112.70 po klubovnem dopisu od 17. m. m. ne vzame na znanje, temveč je naložil LNP, da pozove klub, da pod pretulo suspenzije v nepretrajčivem roku 8 dni stornira izvršeno čestjo ASK Primorje se naproša, da zadosti temu sklepu JNS ter poroča o tem do 23. t. m. podsavezu.

Vsled dopisa SK Slavije od 7. t. m. se črtajo iz evidencije verificiranih igralcev: Grubar Danilo, Moser Josip in Stigler Jakob. — Tajnik I.

Tekma za državno prvenstvo v smuških skokih — odpovedana! Z ozirom na skrajno nepopolne železniške zveze in negotovost prometa smo primorani odpovedati tekmo v skokih in jo odložiti na poznejši termin, ki bo pravočasno objavljen. — JZSS.

Tekma za prvenstvo mariborske oblasti, katero je razpisala podružnica SPD v Mariboru na Klopnoču vrhu, je preložena v okoliščini Maribora na ta način, da se vrši starti v cilji v mestu samem pred mariborsko Veliko kavarno ob 13. uri. S tem je tekma zagisuran tudi velik propagandni uspeh. Kakor čujemo, se udeležili tekme tudi nekaj najboljših ljubljanskih smučarjev.

Drsalne tekme za moško in žensko mladino se vrše jutri, v nedeljo ob 10. dop. na sportnem drsalnišču SK Ilirije. Natančen raspis smo pričeli v številki od srede, razviden je tudi na drsalnišču SK Ilirije. Ocenjevala se bo posebej moška mladina in posebej ženska mladina, vsaka pa zopet posebej do starosti 16 let in posebej od 17 do 18 let. Prijavitelj se morajo tudi deklici in deklice, ki niso vključeni v sportnih društvih, prijaviti na. Prijave sprejema SK Ilirija, Krišnikova ul. 3/III ali razsodišče od 9.30 na dan tekme. Vsi udeleženci in udeleženke bodo obdaruvani. Tekmovalci in tekmovalkice se morajo javiti razsodišču točno ob 9.30 v garderobi, občalna vstopnina za drsalnišče se udeležencem tekme povrne. Poak in poljsnila dajejo člani našega drsalne sekcije SK Ilirije na drsalnišču.

Tečaj za umetno drsanje v Mariboru namreč prireditelj v drugi polovici prihodnjega tedna JZSS ako se oglasi dovolj interesov. JZSS je tozadevno stopil v stik s ISSK Mariborom in SK Rapidom. Tečaj bo trajal predvidoma 3 do 5 dni. Prijave za tečaj sprejema tudi neposredno JZSS. Ker so drsalnišča v Mariboru jako dobro obiskana in tudi ne manjka dobrih djalcev, ki jim nedostaja edino smotrnega treninga in šole, ne dvomimo, da bo hvalevredni namen JZSS našel dovolj odziva.

Smučarski patrolni tek v Ljubljani. Ker so vse znanje smučarske prireditelje odpovedane, priredil Smučarski klub Ljubljana že objavljeni patrolni tek na nedeljo. Start se vrši točno ob 15 na Dolenski cesti v bližini rakovniške cerkve. Patrole sestole iz 3 mož. Vsak klub lahko postavi tudi več patrol, odnosno več klubov skupaj eno patrolo. Patrole je prijavitelj najkasneje pol ure pred startom razsodišču tekme v zostitni ležečini na Dolenski cesti.

SK Tržič odpoveduje zaradi vremenskih nepriljk medklubsko propagandno smučarsko tekmo Zelenica sedlo — Sv. Ana, napovedano za 17. t. m. Tekma se odgodi na poznejši čas, kar bo pravočasno javljeno potom časopisa. Vsi prijavljeni se vodijo v evidenci.

Smučarski klub Ljubljana Danes ob 20. važna odhoda seja in sestank tekmovalcev v kavarni Emona.

SK Jadrani. Redni občni zbor dne 24. februarja 1929 se ue vrši v Narodni kavarni, ampak v saku gostinje »Usenik«, Borštnikov trg št. 2. — Predsednik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 18. važen sestank I. skupine v klubskem tajništvu — Načelnik.

Gospodarstvo

Kritičen položaj našega hmeljarstva

Prejeli smo: Mudim se tudi letos že vedno v Nürnbergu in zasledujem vzroke nepopolne trgovine. Prav rad bi naš hmeljarje »potrošalec in želel bi jim boljše bodočnost, osobito ker so bili dohodki zadnjih dveh let prav nezadovoljivi in pičili, pričakovati pa ni, da se razmere v doglednem času izboljšajo, vsaj po toliko časa ne, dokler ne bodo hmeljarji postali pametnejši.

Z letošnjim letom bo vstopil v Nemčijo provinjenčni zakon in veljavo v zaščito njih-njega hmelja; ta, še več, producenti vztrajajo celo na tem, da se uporablja izključno domači hmelj. Če jim to uspe, bomo še hujše prizadeti z našim hmeljem. Tudi se dela na tem, da bi se prepovedala tranzitna skladišča, kar bi imelo za posledico, da bi prišel naš hmelj v poštev le še za izvoz in da bo do cene še bolj tlačene in bo sploh otežkočeno vnovčiti naše blago.

Da preprečimo to nevarnost vsaj deloma, bo najino potrebno troje. Prvi se moramo spriznati s plugom in kopabo. Odstraniti moramo polovico hmeljskih nasadov, zlasti tam, kjer hmelj ne uspeva. Plug naj doseže prahcem ona hmeljišča, ki ne donajajo žlahtnega hmelja, kajti v bodoče bo mogoče vnovčiti le kakovostni hmelj.

Če znižamo produkcijo na polovico, potrebujemo za to polovico manj zemlje, hmeljev, gnojil in polovico manj produkcijskih stroškov, a naša trgovina bo šla gladko in bomo dosegli najmanj toliko izkupička, kakor če bi pridelali še ono nepotrebno polovico, ki bi bila le balast.

Nujno potrebno je, da delamo z vso silo na to, da dohimo provinjenčni zakon, da se ne bo izrazil naš hmelj po dosedanjim metod. Upam, da je, ali da bo vsaj prišlo Hmeljarško društvo do prepričanja, da je obvezno sigmiranje življenjskega pomena za obstoj in dober glas našega hmelja.

Tudi organizaciji hmeljskih prodajnih združenj in podružnic ne bo mogoče več ignorirati, če hočemo ostati hmeljarji. Ne vsiljujem svojih mudiosti nikomur, vsak naj ravna kakor misli, da je prav, povdarjam pa že danes, če se ne bomo prilagodili položaju, bo prišlo prej ali slej do poloma. Tudi naši odjemalci se strinjajo s tem, da znižamo našo produkcijo in se celo trudijo, da se ne ukije žiniteljev, ki bi hmeljarje pripravili do znižanja produkcije. Pretečeno sezono smo hili prav občutno varani glede pridelka, veliko se je risalo, da je produkcija mnogo manjša in da bomo naš hmelj lahko po dobrih cenah pro-dali, kar je imelo za posledico, da je marsikateri hmeljar nasadel in ima še danes nerazprodan hmelj. Letošnja svetovna produkcija je bila za okrog 150.000 stotov večja kakor v letu 1927 in to je glavna posledica nepopolne trgovine. Dokler bo nadprodukcija v hmelju, je vsak up na boljše cene povsem izključon, kar naj služi v vednost. — Josip Petrič, Nürnberg.

— Uvoz hmelja v Nemčijo. V zvezi s prpravami za nemški hmeljski provinjenčni zakon so zanimivi podatki o uvozu hmelja v Nemčijo. Po pravkar objavljeni statistiki je Nemčija lani uvozila 45.208 met stotov hmelja napram 48.635 met stotom v l. 1927. Največ je Nemčija uvozila hmelja iz Češko-slovaške, namreč 23.454 met stotov (l. 1927 31.484), na drugem mestu stoji Jugoslavija s 14.562 met stoti (l. 1927 8007), dalje sledijo Alžacija 2004 (3677), ostalo Francija 1441 (1372) in Rusija 2261 (—) met stotov. Zanimivo je dejstvo, da je uvoz hmelja iz Češko-slovaške nazadovolj, iz Jugoslavije pa se je znatno povečal. Seveda pa bi bila slika za nas manj ugodna, če bi se upoštevala vrednost uvoza hmelja iz posameznih držav.

— Izvoz naše pšenice se mora boriti z vedno večjimi težavami. Prvi vzrok je v tem, ker svetov. produkcija stalno raste. Tako je preostalo pšenice od žetve

l. 1925	35 milijonov	meterskih stotov
l. 1926	53	»
l. 1927	60	»
l. 1928	90	»

To posebno močno občutimo tudi pri cenah. Poprje je desetletja bilo opažati, kako cene pšenice od oktobra pa do spomladi stalno rastejo, med tem ko letos v isti dobi padajo. Konkurenca na svetovnem trgu je vedno večja. Jugoslavija izvaž v Grčijo, v Italijo, Avstrijo, Češko, Nemčijo. V vseh državah, razen v Avstriji, je Amerika nevaren konkurent, ker lahko porablja vodno pot. Italija n. pr. uvaža še vedno okrog 20 milijonov meterskih stotov pšenice na leto (200.000 vagonov!), toda Jugoslavija je tega uvoza malo deležna. Od lanske letine je Jugoslavija preostalo za izvoz okrog 50.000 vagonov pšenice, toda do konca pre. leta smo izvozili še le 15.000 vagonov. Vlada razpravlja sedaj o vprašanju znižanja prevoznih tarif za pšenico. Po dosedanjih tarifih se je na 500 km plačalo od 100 kg pšenice 29.60 Din, ali približno 16 — 17 odstotkov od vrednosti. Pri tako visoki prevozni tarifi je konkurenca s pšenico, ki prihaja na svetovni trg na lad-jah, nemogoča. — F.

— Poslovanje zagrebške Oblastne zadruge za kmetijski kredit. Kakor smo poročali, se je vršil te dni prvi redni občni zbor Oblastne zadruge za kmetijski kredit v Zagrebu, pod katere območje pripada tudi Slovenija, kjer pa sta bili zaradi obstoječe dobre združne organizacije doslej ustanovljeni le 2 krajevni zadruzi. Oblastna zadruga v Zagrebu je do konca pre. leta iztala preko krajevnih združ 837 posojil v skupnem znesku 3.05 milijonov Din. Večina posojil znaša 1000 — 5000 Din; 80 odstotkov posojil je kratkoročnih (za 1 leto), 70 odst. na srednjeročnih (do 8 let). Posojila so se iztala predvsem za nabavo orodja, strojev in živine.

— Zrebanje Vojne škode za dobitke. Danes se bo vršilo v Beogradu zrebanje 2 in polodstotnih obveznic za vojno škodo za dobitke, ki bodo letos naslednji: 1 dobitek 500.000 Din, 2 dobitka po 250.000 Din, 5 dobitkov po 100.000 Din, 10 dobitkov po 50.000 Din, 20 dobitkov po 25.000 Din, 50 dobitkov po 10.000 Din in 100 dobitkov po 5000 Din.

— Za knjiženje potrdil o plačanih davkih. Oslejska zbornica je sklicala anketo, ki se je vršila 13. t. m. in na kateri se je razpravljalo o težkočah, ki jih imajo trgovci in obrtniki zaradi potrdil o plačanih davkih. Danes se že pri vsakem poslu, ki ga ima trgovec z državnimi ustanovami, zahteva potrdilo o plačanih davkih za zadnje četrtletje. Konferenca je sklepala o korakih, ki se naj v svrhu odprave teh potrdil podvzamejo pri finančnem ministru.

— Koliko stane romunsko stabilizacijsko posojilo. Kakor smo že poročali, bo 70stotno romunsko stabilizacijsko posojilo emitirano po 88 odstotkov nominala (le v Franciji bo emisijski tečaj znašal 92 odst.). Če se

Otroci

počesto bolehalo na vnetju vrata. Ker večinoma ne morejo grgrati, dajte jim

Panflavin

pastile

ki ne motijo želodca in katere otroci vsled dobrega okusa radi je vijejo. Panflavin pastile so učinkovito obrambno sredstvo in jih pripravljajo prvi strokovnjaki pri prehladu in nalezljivih boleznih.

upošteva emisijski tečaj in tečajno razliko pri amortizaciji (potom izrežan ali predčesnega povračila) bo Romunija za to posojilo plačala dejansko 8.322 odstotkov obresti, za francosko tranško pa nekoliko manj.

— Ustanovitev nove rafinerije za nafto v Petrovaradinu. Mestna občina petrovaradinska je prodala družbi »Astrac d. d.« v Beogradu zemljišče v izmeri 12 oravov (po 2 Din za kv. m.), na katerem bo družba v kratkem zgradila veliko rafinerijo za nafto, ki bo stala 6 milijonov Din.

— Olašave za nakup destilata nafte. Finančni minister je potrdil odlok uprave državnih monopolov, po katerem bo monopolna uprava izdajala industrijskim podjetjem dovoljenja za nakup destilata nafte, katrana, žrnega premoza in parafinskih skriljčevov s specifično težino do 0,795 (pri temperaturi 15 st. C) brez plačila monopolne takse, ako se ti destilati rabijo za industrijske svrhe za razkrjanje. Ti destilati se morajo predhodno denaturirati s 5 odst. smole ali terpentina in se morajo rabiti pod kontrolo organov finančne kontrole. Pravico za prodajo takih destilator imajo samo domače rafinerije nafte. Denaturiranje in prodaja petroleja z višjo specifično težino (preko 0,795) se ima snatrati kot tihotaplivo.

Borze

15. februarja.

Na ljubljenski borzi je bil danes devizni promet zelo slab. Le v devizah na Berlin in Curih je bilo nekaj več prometa. Razen malenkostne potrebe v devizi na Newyork je vso potrebo krila Narodna banka. Deviz na Dnaji in Newyork sta se za malenkost okrepili.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda dalje nekoliko popustila. Promet je bil zelo slab. Za kasa se je nudil denar po 428 (včeraj 431 blago), trgovalo se je za februar po 428 in 427, za april pa je notirala 433 — 434,5. Med bančnimi vrednotami je bilo le nekaj običajnih zaključkov v Pradedionu po 980, v Union banki po 55 in v Jugobanki po 905 — 91. Industrijske vrednote so bile povsem zanemarjene ter ni bil zabeležen nikak zaključek. Trboveljske je za malenkost popustila na 470 — 480 brez prometa, za Vevče pa se je nudil denar po 118.

Devise in valute.

Ljubljana, Amsterdam 0 — 22,82, Berlin 13.505 — 13.535 (13,52), Bruselj 0 — 7,21, Budimpešta 0 — 9,9357, Curih 1094,4 — 1097,4 (1095,9), Dunaj 0 — 8,0065, London 0 — 276,6, Newyork 56,77 — 56,97 (56,87), Pariz 0 — 222,51, Praga 168,2 — 169, Stavbina 56 den., Šefir 105 den.

Zagreb, Dunaj 7,9915 — 8,0215, Berlin 13,505 — 13,535, London 276,20 — 277, Milana 297,024 — 299,024, Newyork tek 56,764 — 56,964, Praga 168,2 — 169, Curih 1094,4 — 1097,4.

Dunaj, Beograd 12,47375 — 12,51375, Berlin 168,6225 — 169,1225, London 34,51375 do 34,61375, Milan 37,19 — 37,29, Newyork 710,56 — 713,05, Pariz 27,75 — 27,85, Praga 21,0275 — 21,1075, Curih 136,66 — 137,16.

Curih, Zagreb 9, 1275, Pariz 20,31, London 25,2425, Newyork 520, Milan 27,1975, Praga 15,885, Dunaj 73,06, Budimpešta 90,665, Berlin 123,85, Bruselj 72,50, Amsterdam 208,25, Varšava 58,30, Bukarešta 3,11, Efektii.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza. (15. t. m.) Les: Tendenca mirna. Povpravanje je za vsako množino drvi in oglja. Zaključkov ni bilo. Deželni pridelki: Tendenca čvrstješa. Zaključeni so bili 4 vagoni, in sicer 3 vagoni koruze in 1 vagon moka. Nudi se pšenica (slov. postala, mlevska tarisa, 80 kg, 20st. primesi, plač 30 dnj): baška promptna po 292,5 — 296, za februar po 297,5 — 300, za marec po 305 — 307,5; moka »Ogc. feco. Ljubljana, plač, po sprejemu blaga po 420 — 425; koruza laplatska, promptna, postaja Domžale, po 345, baška, času primer suha, prompt. slov. post. po 296 — 297,5; ječmen: baranjski, pivovarniški, 68-69 kg po 345 — 347,5.

Žitni trg (15. t. m.) Na vojvodinskem žitnem trgu je situacija v blitvu nespremenjena. Tendenca je nekoliko mirneša, dovoci pa so dalje zelo slabi. Nekaj je bilo zaključkov za Slovenijo na bezi 247,50 za baško pšenico in 241 za banško. Moka je ostala nespremenjena 345 — 355 koruza pa 290 — 292,50.

Novosadska blagovna borza včeraj zaradi pravoslavnega praznika ni poslovala.

Cene na zagrebškem tržišču usnja. Trgovina z usmjem je v zvezi s slabimi prometnimi razmerami in nižjimi cenami za sirove kože mlačna, kar je našlo izraz tudi v cenah. Lahki krunoni notirajo 68 — 72 Din, težki 70 — 76, vratovi lahki

Iz življenja in sveta

Železniška katastrofa dveh ekspresov

Brzovlak zavozil z vso silo v stoječi ekspresni vlak — Nesrečo zakrivil strojevodja, ki je prezrl dva signala na »Stoj!«

V sredo zjutraj se je odpeljal z dunajskega Zapadnega kolodvora takozvani Ostende-Express. Zapustil je dunajsko postajo ob 9. uri 50 minut in kmaj 20 minut po odhodu z Dunaja je zavozil na postaji Tullnerbach - Pressbaum v arlberški ekspresni vlak, ki je šel pred njim isto pot, a se je moral na imenovani postaji ustaviti radi defekta v lokomotivi. Strojevodja ostenskega ekspresnega vlaka je prezrl dva signala »stoj!« in je zavozil v arlberški brzovlak z hitrostjo 85 km. Posledice so bile katastrofalne: tri osebe so bile težko, okrog 30 ljudi pa lahko ranjenih.

To nesrečo, ki je tiplčen primer nepazljivosti in površnosti odgovorne osebe pri vlaku, je zakrivil strojevodja Vodil je največjo lokomotivo v Evropi, stroj, ki se je o ntem nedavno pisalo po vseh evropskih listih kot o najpopolnejšem izumu svoje vrste. Ta lokomotiva je bila šele na svoji drugi vožnji in je vlekla kompozicijo Carigrad-Ostende. Vsi potniki so govorili o tej znamenitosti. Niti oddaleč se jim ni sanjalo, kakšna usoda jih čaka sredi belega dne kmalu po odhodu z velkomestnega kolodvora.

Vlak je vozil z veliko hitrostjo. Ker je bila proga prosta, je tudi voznika potekala gladko. 7 bliskovito naglo je lokomotiva minila prve postaje in niti strojevodja, niti kurjač nista opazila signalov, ki so ju pred Tullnerbachom svarili, naj ustavi vlak. Lokomotiva je drdrala dalje in strojevodja ni razumel niti čujava ob progi, ki mu je mahal z rokami in mu dalal razumeti, da bo katastrofa, če ne ustavi vlaka. Naenkrat je strojevodja pogledal skozi okence. Videl je, da stoji na tračnicah postaje nekaj vlaku podobnega. Hitro je potegnil zavoro, a bilo je že prepozno. Ekspres je istočasno zavozil v vlak in je zdrobil del vagonov, v katere se je za-

riš. Zavora je pomagala komaj toliko, da ni brzeči ekspres pomel stoječega vlaka popolnoma s tira.

Posledice karambola so bile katastrofalne. Ne glede na materialno škodo, so bili v smrtni nevarnosti vsi potniki obeh vlakov. Našteli so nad trideset ranjenecov, med njimi tri težko ranjene osebe. Rane so hude, ker so po večini prizadete glave od razbitih šip in lesa ter železa.

Ponesrečence so takoj spravili v bolnico. Z Dunaja je prišel na pomoč posebni vlak z zdravniki in zdravniškimi potrebščinami, proga pa je bila po nesreči očiščena komaj okoli treh popoldne. Tedaj so vzpostavili promet, ki je počival pet ur in zahteval toliko bolničarjev in nedolžnih človeških žrtev.

Alessandrinijeva skupina še živi?

Profesor Samojlovič, vodja »Krasinove« rešilne ekspedicije, se mudi trenutno v Rimu in je izjavil v pogovoru z nekim dopisnikom lista »Corriere della Sera«, da ni računati z rednimi morskimi toki na kraju, kjer se je lansko leto ponesrečila Nobilova »Italia«. Gibanje ledenih mas usmerjajo tam le vetrovi. Zato ne bi bilo brez pomena, če bi iskali izgubljeno Alessandrinijev skupino še med špebergovsko Severovzhodno deželo in med Deželo Franca Jožefa. Za takšno ekspedicijo bi zadostovala kitolovna ladja s kakšnim letalom in motornim čolnom. Ekspedicija z ledolomcem bi bila predraga. Profesor Samojlovič bi se rad udeležil Ekenjerjeve in Nansenove ekspedicije z »Grofom Zeppelinom« na Severni tečaj. Ta čas se bavi z mislijo, kako bi prišel do nove ekspedicije, ki bi raziskala Deželo Nikolaja II. in Deželo Franca Jožefa.

Bivši maharadža indorski in njegova žena, Američanka Nancy Millerjeva, ki mu je te dni porodila škotskega otroka.

Pogosta slika v sedanjih zimskih sezonah: Zamrzel slap v bližini Chamonia v francoskih Alpah.

Smrt prijateljice Edvarda VII.

V Monte Carlu je umrla v starosti 76 let Lilly Langtry, slovita angleška lepota. Članica angleške visoke družbe in dolgoletna prijateljica pokojnega angleškega kralja Edvarda VII.

Pokojnica je bila najlepša ženska izmed sedmerih sestra, ki sta jih imela njena roditelja. Po postavi je bila prav tako očarljiva kakor po licu. Dobila je zategadelj pridevek »jersejska roža«. Ko je bila stara 18 let, so jo poročili z nekim trgovcem iz severne Irske. Mož se je seznanil z mladenko na letovšču v njenem rojstnem kraju. Precej prilotnejši od nje, je ženo kmalu uvedel v najboljše družabne kroge Londona. Tam jo je spoznal bivši kralj Edvard VII. Bil ji je prijateljsko naklonjen do svoje smrti.

Zanimivo je, da je posegel v življenje te lepote tudi pisatelj Oskar Wilde. Pod njegovim vplivom in na prigrvanje igralske družine Bancroft se je Lilly odločila zamesti svojega moža in poskusiti srečo na deskah. Nastopila je res pred novablenci, a brez tramega uspeha. V Angliji se ni mogla obdržati pri gledališču, zato pa je žela tem večje priznanje v Ameriki, kjer niso bile za uspeh odločilne samo njene odrske vrline, ampak tudi njena slava, ki je prišla z njo čez Ocean.

V zadnjih desetih letih svojega življenja se je Lepa Lilly specializirala na konj-

ske dirke. Da bi se dovolj trdno podkovala za ta poklic, si je dala pokloniti od boljših prijateljev in oboževalcev po dva najlepša dvalletna konja. S temi živahnimi je kmalu obvladala dirkališče. Imela je tolik vpliv na udeležence dirk, da je sama odločala, kdo sme dobiti premijo. Tudi če so bili njeni tekmeči v premoči, je niso premagali, če ni v takšen izid dirkanja privolila sama.

Na prelomu prošlega stoletja se je omožila drugič. Vzela je za moža Sira Hugoja Batheja in se je nastanila na Rivierji. Njena vila je bila podobna razkošnemu vrtu. Najlepše rože so rastle na njem, v njenih hlevih pa so počivali najlepši psi, katere je zamenjala za konje. Umrla je v samoti, vendar ne v zapuščenosti. Podlegla je influenci, kateri se je pridružila oslabelost srca.

Kako je postala miss Hungaria miss Evropa

O tem vprašanju, ki zanima še vedno milijone ljudi, se je izrazil Alexander Incze, manager lepe Madžarke, ob svojem povratku iz Pariza sledeče:

»Simonova je imela srečo, da je našla v prireditelju lepote konkurence gu. de Waleffu že v Budimpešti vnetega apostola svoje kandidature. Druga neprecenljiva in najodločilnejša sreča je bila ta, da ji je stala Jancsi Dollyjeva, znamenita zvezdnica, z vsem bogastvom svojih izkušenj ob strani. Patov je napravil Simonovi po lastnih načrtih Dollyjeve čudovito okusno obleko, ki se je prilagala postavi in dekliskemu značaju miss Hungarie. Bilo je to globoko izrezano oblačilo brez rokavov, zlato čipkasto in podloženo z mesobarvnim georgettom. K oblačilu je spadala jopica z zlatimi čipkami in dolgimi rokavi. Dollyjeva se je izrazila: To je obleka, ki jo je mogoče dolgo gledati, cele tri ure. So oblačila, ki na prvi pogled presenečajo, a po desetih minutah utrujajo in postanejo nezanimiva. Lepotno tekmovanje pred razsodiščem traja tri ure — to sem upoštevala. — Dollyjeva je odločilno vplivala tudi na frizuro svoje varovanke. De Waleffe je hotel, da bi ji bila ušesa prosta Dollyjeva pa je diktila frizerju pričesko, ki ušesa z naravno padajočimi kodri zakriva in jih obenem da videti. Ostale konkurentke so nastopile s pripravljeno poltjo pred razsodniki. S tem so postale njihovi obrazi nenaravni, kakor zakrinkani. Čudovito lepa miss France je imela celo domislek, da si je rjave lase zadnji dan prebarvala srebrno belo. Simonova pa je rabila le malo pudra v specialni mešanici Dollyjeve, mešanici belega, rožnega in malenkost rjavega za posnemanje zagorelosti. K oblačilu z zlatimi čipkami je Simonova nosila nogavice mesene barve, čevljičke iz zlatobarvnega usnja z zaponko, ki ji je bil vdejan motiv detelje, in rokavice z istotakšno zaponko. Končno je Dollyjeva svojo rojakinjo naučila, kako naj se smehlja, kako naj se giblje — skratka kako naj ugaja. Ko je stopila pred razsodnike, je premagala že v prvem

Nepremočljive ponjave (plachte)

za vozove in konje varujejo ob snežnem metozu blago in konja. Izdelujejo se res dobre in poceni v

Tovarni motovoza in vrvarni d. d. Grosuplje pri Ljubljani. 2803

hipu odločujoča umetnika, Alberta Besnarda in Van Dongena, in s tem je dobila bitko.

44 ha papeške države

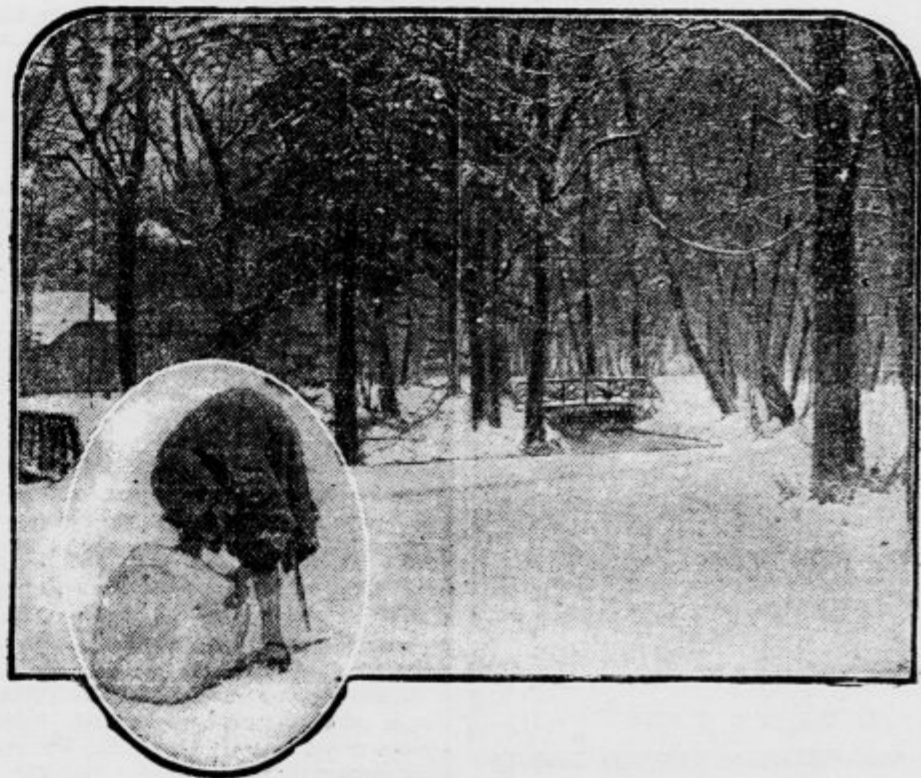
Ozemlje papeške države bo le nekoliko večje kakor dosedanja vatikanska posest; po sodbi poznavalcev razmer bo obsegalo 44 ha površine. »Città di Vaticano« bo imela svojo postajo med Rimom in Viterbo, izključeno pa ni, da dobi pozneje še dohod k morju pri Ostiji. O tem se piše kljub preklicu, da je Vatikan opustil zahtevo po lastnem dostopu do morja.

Sporazum med Vatikanom in Kvrtinalom dočeka še nekatere značilnosti, ki jih nismo doslej zabeležili. Predvsem delstvo, da državljanstvo papežev države ne izključuje italijanskega državljanstva in da se bodo kardinali smatrali enakovredni princem. Kar se tiče poslopij v neposredni bližini Vatikana poročajo, da bodo vse hiše, ki odpirajo pogled na Vatikan, podrlji do črte, ki dovoljuje razgled na papežev rezidenco. Vatikan bo svoje državno ozemlje obdal z visokim zidom, železniške tračnice pa bodo segale v italijanskega ozemlja v Vatikan tako, da bo papež lahko neovirano stopil na vlak naravnost iz svoje palače. Obmejno službo v papeževi državi bodo izvrševali kakor doslej, švicarski gardisti.

Država brez porodov

Povodom ustanovitve Città del Vaticano objavljajo češki listi interesantno reminiscenco. Papež Pij X. je izdal svojčas prepoved, da v Vatikanu ne sme stanovati nobena žena. Rodbine papeških uradnikov in nameščencev so se vsled tega morale iz vatikanskega ozemlja izseliti. Prepoved obstoja do danes. Vsled nje se vsa leta od te papežev objave na proširnem vatikanskem teritoriju, kjer prebiva nekaj tisoč ljudi, do danes ni rodil noben otrok. Ako ostane pri prepovedi, se v novi papeški državi ne bo smel roditi noben otrok. Toda sedaj spada v Città del Vaticano tudi kos ozemlja s civilnim prebivalstvom in tako bo kuriozna naredba papeža Pija X. pač preklicana.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Boulogneski gozd pri Parizu se je odel te dni z novo debelo snežno odejo. Slika v ovalu kaže šetalko v zimskem gozdu, ki se kratkočasni s kotanjem debele snežne kope.

Konferenca reparacijskih izvedencev

se je otvorila te dni v Parizu, kakor smo poročali. Slika je bila posneta v trenutku otvoritve. 6 kvadrantov označene osebe so: 1. nemški delegat in predsednik državne banke Schacht, 2. konferenčni predsednik, Američan Owen Young, 3. drugi ameriški delegat Morgan.

Prizor iz sedanje hude zime:

Na Hindsonu je led ustavljal biokiral skupino potniških ladij in potniki so pristigli peš preko leda na obalo!

Maude Orvat:

Bela hiša

Zica nad tramvajem je zaprasketala in širok plamen bliska je vijoličasto razsvetil sobo, kjer je spal Lucien Marvel. Slepčič blesk ga je zbudil: sunkoma se je vzpel na komelec in brezrazno pogledal okrog sebe. V kamnu le fantastično plapolal ogenj in v njegovem soju se je brutalni odsev z ulice skoroda izgubil. Lucien Marvel je prižgal luč, pogledal na uro in si segel z roko na vlažno čelo.

— Polnoč... Še zmerom polnoč!... Kaj res ne bo nikoli konca teh morečih sanj, ki me že tako dolgo preganjajo? ... Čudno, nepojmljivo! ...

Podprl si je glavo z rokami in se zamislil. Skušal se je osvoboditi zločeste tesnobe, ki se mu je polagoma in kraddoma vtihotapljala v dušo.

Dva meseca je bilo tega, kar se je začel ta sen. Jasnje je videl pred seboj prve slike: dolga, v daljini se izgublajoča cesta, belo obhajana po pekočih solnčnih žarkih; pokraj njega je stopalo staro kljuse in trudoma vlekle otovorjen vozček. Izmučena in iznemogla sta bila oba, on in žival, in prašno, pekoča cesta se je vlekla v brez-

krajnost. Osem dni zapored je imel Lucien Marvel take sanje; vselej se je videj na isti cesti, vedno iznemogel in utrujen do smrti. Le da so posamezne okoliščine dobivale čedalje jasnejše oblike in da so misli bitja, katero je bil on v tem snu, postajale določneše; ob koncu prvega tedna je Lucien Marvel vedel, da je bil krošnjar, da je životaril, ker je bil zaslužek pičel, in da so mu skrbi bolj kot izmučenost krivile tihnik in tiščale glavo k tlom ...

Potlej je prišel drugi del teh sanj. Sedel na postelji je Lucien Marvel srepo strmel predse v belo hišo med dvema kostanjema, ki mu je vedno in vedna, pekoča cesta se je vlekla v brezpred ograjo vile, on pa je zaman ponujal malovredno robo starej ženic, stoječi na pragu hiše ... Čez teden dni se je začela tretja in poslednje perijoda: Lucien Marvel je videl samega sebe, kako pleza čez ograjo bele hiše, kako vlomji hišne dveri, stiskaje v roki držaj noža, ter se nato splazi v sobo one stare žene. Le-ta se ob šumu njegovih stopinj zbudi, se vzpone na postelji in se z očmi, razprtimi od groze, zazre v vlomilca — v luninemu svitu odblisne noževo rezilo ... zamah ... Vselej se je Lucien Marvel tisti mah

prebudil. V grlu ga je dušila tesnoba morečega sna in ko je pogledal na uro, je vselej kazala polnoč! Ze več ko mesec dni se je budil točno o polnoči, točno o polnoči se je rešil od onkraj, kjer je stara žena v strahu trepetala pred nožem, dvignjenim na zamah ... Čudno, nepojmljivo! je jecljaje ponovil Lucien Marvel.

Spet se je zagledal s široko odprtimi očmi in se zamislil. Potem pa ga je premogla utrujenost in je zaspal. Dva dni nato se ni več zbudil, ko so ure bile polnoč; osvesetil se je šele v ranem jutru in lahko mu je bilo pri duši. Morečih sanj je bilo konec! ... S strašnim hropenjem se je bila stara žena zgrudila pod silnim zamahom in Lucien Marvela je še budnega stresel mraz, ko je videl pred seboj umorjenkin strahotno spačen obraz.

Naslednja noč je minila mirno in brez privedov. Toda ko se je zjutraj odpravil iz doma, sta ga vznemirila dva kratka udarca na vrata. Odprl jih je: Še preden se je zavel, sta ga zgrabila dva moža. Besno se je otepal njunih prijmov, v tem pa je pristopil še tretji in mu mirno dejal:

— V imenu zakona ... Nikakih nemumnosti, jelite? ...

— Kaj naj to pomeni? ... Zakaj ste prišli? je zavpil Lucien Marvel.

— Nu, nu, le mirno, nikar se ne delaj nedolžnega! ... Kar priznaj, bolj bo tako, verjemi mi; to ti bo olajšujoča okolnost ...

— Kdo ste? ... Kaj naj priznam? je zarjovel Marvel, ki ga je obšel brezumen bes.

Njegov sobesednik je skomignil z rameni, mu obrnil hrbet in jel smotreno preiskovati sobo. Ni trajalo dolgo: pod žimnico je odkril šop bankovcev, ki jih je s porogljivim usmevom pomolil Marvelu pod nos.

— Tvoji prihranki, bi rekel, ne? Nu, ne delaj se nevednega! Bržkone boš vprašal, kako so ti bankovci prišli tjakaj ne? ... Saj sem vedel ... Nu, domišljite nimaš baš preobilo ... Ko bi se vsaj domislil česa drugega!

Znova se je obrnil na petah in nadaljeval preiskovanje. S kamina je dvignil zaklopko, pobrskal med pepelom in se zadovoljno zasmejal.

— Evo! ... je rekel in pokazal nož, ki ga je bil našel v kamnu. Tudi o njem kakopak ne veš ničesar povedati? ... Ali bi te smel vprašati, kaj si delal ž njim? ...

Lucien Marvel je bled ko smrt uprl

od groze razširjene oči v rezilo, ki je bilo na nekaterih krajih z nečim koma deževano.

— Kaj naj to pomeni? ... Ne razumem! ...

Oni ga je pogledal, se ironično nasmešnil in dal znak. Njegova tovariša sta pograbila Marvela, ga sunila skozi vrata in malo za tem je vse štiri odpeljal taksi.

Preiskava je šla naglo izpod rok. Noben dvom ni bil mogoč. Morilca so bili videli pred zločinom in po njem in pozvani svedoki so ga vsi spoznali. Lucien Marvela so postelj težile še strašnejše sanje, nego so ga bile morile v minulih nočeh ... Tudi zanj ni več moglo biti dvomov: podzavestno, gnan po neki tajnstveni sili, je bil vdrl v hišo, ki mu je bila docela nepoznana, in umoril ženo ... A zakaj? ... In kako? ...

Vedli so ga na kraj zločina. Ko je Lucien Marvel stopil iz voza, se je zgrozil: pred njim je stala bela hiša in

Zakaj imamo tako hudo zimo

V času izrednih vremenskih pojavov, kakor je letošnja huda zima, se interes občinstva v veliko večji meri obrača k vremenoslovju, rekli bi lahko, k njega znanstvenim problemom. Vsakdo se pač želi poučiti o vzrokih nenavadnih, to se pravi — vsaj navidezno nenavadnih vremenskih pojavov; odgovor na to pa se seveda pričakuje od znanosti, pač po pravici.

Predvsem poglavito: vzroki pojava, da imamo neko zimo silno mrzlo, drugo pa zelo toplo, tretjo zopet mrzlo, so v bistvu še neznani. Znanost jih še ne more razložiti, ker ji nudi kratka doba sistematičnega raziskavanja še premalo gradiva za spoznavanje zakonitosti v poteku vremena. Naglašamo: navedeno veča glede celotnega značaja zime in sploh posameznih letnih časov. Dognano je sicer, da se karakter vremena spreminja v določnih ritmih, na 11 let, na 35 let, toda za napovedovanje značaja posameznih zim to nikakor še ne zadošča. Ali konkretnije: nemogoče je danes napovedati značaj prihodnje zime, bodočega poletja.

Pač pa more znanost že sedaj razložiti vremenske pojave v podrobnem in podajati napovedi za najbližji čas, eventualno tudi za nekaj dni. Toda tega ne more posameznik niti če je najboljši strokovnjak, marveč samo veliki meteorološki uradi, ki razpolagajo z istočasnimi telegrami, telefonskimi in brezžičnimi poročili iz vseh večjih kraljev širokega področja, na primer iz vse Evrope in z bližnjih morij. Na osnovi teh poročil se sestavi vremenska karta za vso Evropo n. pr. za 7. uro jutraj. Šele po tej karti je mogoče postaviti prognozo, običajno veljavno za prihodnjih 24 ur.

Najvažnejša stvar pri tem so poročila o zračnem tlaku. Tam, kjer je nižek zračni tlak, kar se v meteorologiji imenuje depresija ciklona ali minimum, je povsem drugačno vreme nego tam, kjer vlada visok zračni pritisk. Čemur pravijo meteorologi maksimum ali anticyklona.

Na severnem Atlantskem oceanu gospoduje sedaj depresija. Ta bi se mogla poljudno opisati kot velikanski vrtni vrtnec, v katerem kroži zrak okrog depresijskega središča, ki je bilo v ponedeljek jutraj pri Islandiji, ravno v nasprotni smeri, nego gresta kazalca na uri. Središče depresije kaže nam nižji zračni tlak. Spričo tega imajo vsi najzadnejši predeli Evrope in bližnji deli oceana južni veter. Ker ima depresija podolgovato središče, ki sega od Islandije skoro do Spitzberga, ima vetrovni vrtnec izrazito podolgovato obliko, to se pravi, južni veter gre ob Norveški daleč na sever, tja do Medvedjega otoka in Spitzberga.

Kdor tedaj pozna značaj in vremenske pojave depresije, se ne čudi, da je te dni v severni Norveški temperatura na 0° C, prav tako na Medvedjem otoku in da je na Spitzbergu samo 2° pod ničlo, na Islandiji pa celo 2 do 7° nad ničlo. Stvar je povsem enostavna; južni veter dovede s soboj topli južni zrak in v vseh krajih, ki jih doseže, se temperatura zviša. Katere kraje doseže, je zavrsno od oblike depresije, še bolj pa od smeri, v kateri se premika. Depresija je namreč zelo nemiren pojav, ki potuje z vsem svojim vetrovnim vrtncem vred. Ako bi jo n. pr. od Islandije mahnila čez Severno morje in Dansko ter Baltičsko morje v Rusijo, bi imeli že v nekaj urah, gotovo pa v nekaj dneh konec mraza in južno vreme s temperaturo nad ničlo. Zakaj vetrovni vrtnec bi potegnil v tem primeru preko srednje Evrope topli zrak od Afrike.

Navedeno not ubere depresija zelo pogosto v toplejših letnih časih. Kadar pa vlada nad kontinentalno Evropo visoki zračni tlak s hudim mrazom ter težkim zrakom, takrat se depresija najčesče izogne kopnemu in gre okrog Skandinavije na Severno Ledeno morje proti sibirski obali. Tako se je zgodilo tekom letošnje zime že večkrat in podoba je, da bo tudi to pot tako.

Evropa ostane tedaj pod gospodstvom visokega zračnega tlaka. Tudi ta ima svoj vetrovni vrtnec, tu pa kroži zrak okrog središča v obratni smeri nego v depresiji, potemtakem v istem

smislu kot kazalca na uri. Ker smo mi na južnem robu evropskega kontinenta, gospoduje pri nas burja in nam dovaža vedno znova ledeno mrzli zrak iz notranjosti. Dovoz mrzlega zraka je pri nas tem konstantnejši, ker se je v zadnjih dneh razvila posebna depresija nad Sredozemskim morjem, ki vleče k sebi zrak od vseh strani. Toda topli afriški zrak prihaja do naših krajev samo v višinah, ob tleh se more držati samo do južne Italije, — zato ima n. pr. Tarent 10° C nad ničlo. V severni polovici depresije pa se vriva pod toplo južno strujo mrzli kontinentalni zrak; stik med različno toplima zračnima strujama povzroča snežne meteže.

Sredozemska depresija potuje običajno čez Grčijo in Egejsko morje na Črno morje. Zato ima južni Balikan snežne meteže nekoliko kasneje nego mi, južna Rusija pa šele čez nekaj dni. Ako pa bi to pot krenila čez srednje Podonavje in Poljsko proti severovzhodu, bi se nam zima čez noč temeljito omilila.

Iz navedenega se razvidi, da je za razvoj vremena poglavite važnosti, v kateri smeri potujejo depresije in kako se prestavljajo anticyklone ter posredno, na kateri strani teh meteoroloških bitij se nahajamo. Toda nesreča je zopet v dejstvu, da so zelo muhasta in da svojo smer neoprestano spreminjajo. Dolgoletna opazovanja so sicer pokazala, da se depresije običajno gibljejo po določenih potih, toda na izjeme moramo biti vedno pripravljene, znanstvena meteorologija pa še ne pozna njihove zakonitosti.

Zime nas more rešiti šele atlantska depresija, kadar prodre na Baltičsko ali vsaj na Severno morje. Doslej pa je anticyklona s svojim težkim zrakom odziva od kontinenta.

Radio

LJUBLJANA (577 m kw) ZAGREB (309 m kw) PRAGA (349 m kw) BRNO (441 m kw) VARŠAVA (1111 m kw) BERLIN (484 m kw) FRANKPURT (425 m kw) LANZENHERO (499 m kw) STUTTGART (300 m kw) DUNAJ (517 m kw) LONDON (1400 m kw) RIM (445 m kw) BUDIMPEŠTA (558 m kw) STOKHOLM (1000 m kw)

Nedelja, 17. februarja.
LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 10.30: Elektrika in gospodarstvo. (lad. Džurich). — 11: Koncert radio-orkestra. — 12: Napoved časa. — 15: Značaj korotih Slovencev, njihove šege in običaji. (Prof. dr. Oražem). — 15.30: Reprodukcijska glasba. — 16: Planinski spomini, predava prof. Mikar. — 17.30: Pravična igra »Snežnica«; igrajo člani nar. gledališča. — 20: Pevski koncert kvarteta »Ljubljana«. — Koncert radio-orkestra. — ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. — 17: Godba za ples. — 20: Prosoj opere iz zagrebškega nar. gledališča. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert orkestra. — 18.15: Prenos iz gledališča: melodrama. — 19.30: Prenos iz gledališča v Piznu: Planquetova opera »Cornevilski avonovs«. — 22.20: Laha glasba. — BRNO 16.30: Koncert iz Prage. — 18: Koncert anj in pesmi. — 19.05: Orkestralni koncert. — 20: Literarni večer. — 21: Godba za ples. — 22.20: Laha godba. — VARŠAVA 15.15: Prenos simfoničnega koncerta iz filharmonije. — 20: Zahvalni večer. — 20.30: Večerni koncert. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 22.30: Laha godba. DUNAJ 10.20: Zborovski koncert. (Sängerklub). — 11: Orkestralni koncert. — 15.40: Popoldanski koncert. — 18.15: Glasbena akademija. — 20.05: Dramski večer. — Koncert dunajskega koncertnega orkestra. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Poljuden orkestralni koncert. — 22.30: Koncert lahke glasbe. — FRANKPURT 16: Orkestralni koncert: odkomili iz opere. — 20.15: Mešan večer. — Koncert lahke glasbe. — LANGENBERG 16.30: Popoldanski koncert orkestra in solistov. — 20.10: Mühlerjeva opera »Gasperone«. — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 15.30: Popoldanski koncert. — 19: Nabožni pesmi. — 20: Vokalni in orgelski koncert. — TOULOUSE 21.30: Koncert vojaške godbe. — 22: Koncert orkestra in solistov. — 22.25: Odkomili iz opere »Sevilski brivci«. — 23: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 11: Simfonični koncert orkestra. — 17.20: Reprodukcijska glasba. — 19.50: Ciganska godba. — 20.50: Vokalni in pevski koncert. — 22: Koncert vojaške godbe. — 23.15: Hrvatske nar. pesmi. — LONDON 18.45: Bachova kantata. — 19.30: Prenos večernic. — 22.05: Pevski koncert in vojaška godba. — RIM 17: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Koncert velikega simfoničnega orkestra. — STOKHOLM 18: Prenos večernic. — 19.30: Kabaretni večer. — 20.15: Koncert godalnega orkestra. — 21.40. Operete »Napoleone«.

Trboveljski premogokopi v snegu in ledu

V globini 60 m zamrznjene cevi. — Trudapolno in nevarno delo rudarjev v zamrznjenih rovih. — Produkcija premoega stalno nazaduje.

Trbovlje, 15. februarja.

Tako dolgoletnega snega, kakor ga imamo letos, v Trbovljah še ne pomnijo. V ozračje doline bruhajo številni dimniki toliko toplote, da sneg običajno ne vzdrži niti 10 dni in da se tudi novozapadli kmalu raztopi. Letos pa so Trbovlje v hudem mrazu in velikem snegu že od začetka januarja. Snega se je nasulo ravno sedaj v tretjem obilnem obroku. In kar je najčudnejše, uprav paradokсно v Trbovljah, v zakladnici premoega je nastala velika skrb za kurjavo.

Delavcem dnevnega kopa na Dobrni je nadsvetnik Stern uvidel, da je treba delavstvu pomagati, kolikor se le da s toplim čajem in po možnosti tudi z obleko. Kar se obleke tiče, so namreč premogokopi na najslabšem. Noge si zavijajo v cunjne vreče in ogrinjajo se z raznim plahkami, ki nimajo nobene odporosti proti ostremu mrazu. Od prehlada in hripe je bolnih 1300 do 1400 rudarjev. V bolnici so morali postaviti večraj 20 novih postelj.

O sili mraza priča najbolj že to, da so v globlini 60 m zamrznjene cevi in da so v rovih, globokih 32 m orjaške ledene sveče, pravi stebri, kakor kapniki v Potojski jami. Jama pa pri vsem tem le dela. Rudarji zatrujejo s ponosom, da so še vedno stari »rajsarji«, ki se ne dajo ugnati od hude zime. Zaprani del je s svojo produkcijo na najboljšem. Doseže se namreč skoraj redno produkcijo 2000 »huntov« v 24 urah. Vzhodni del jih je po izjavah starih rudarjev prej nakopal 1200, sedaj pa jih nakoplje 800, dočim jih je bilo v Savskem rovu prej okroglo 2000, sedaj pa za polovico manj. Pri enom vozilu je bil poprej potreben en sam mož, sedaj pa se morajo z njim ukvarjati štirje do pet, ker se okrog osi nabere toliko ledu, da je treba hunte tiščati z vso močjo.

Največjo oviro dela zamrzovanje in pomanjkanje vode pri tako zvanem »Slemanju«. Izčrpani rovi se morajo napolniti z drobnim kamenjem, prstjo in vodo, da se lahko kopljejo novi. Kamenje se drobi s posebnim strojem, da se potem z vodo vred požene v rove. Vode je vedno manj in zato predstavljajo nezasičeni rovi ne samo veliko nevarnost pri kopanju, temveč tudi nevarnost strupenih plinov in ognja. Če bo vode še naprej primanjkovalo, bo odročila tudi električna centrala, ki daje sedaj sama električno silo. Falska struga sedaj nima več moči, ker so turbine falske elektrarne obdane z ledom in je bila dohava toka za Trbovlje že znatno omejena.

Skrb za kurjavo se kaže in občuti na vseh koncih in krajih. Premog je treba najmanj osem dni poprej naročiti in tudi rudarji ne dobijo popolnega deputata premoega. Mesto 120 vozilov jih je neka skupina danes dobila samo štiri. Napoveduje se tudi, da se bo moralo uradništvo zadovoljiti s kočkovcem. In prav lahko pride od tega, da se bo moral izdajati neopran premog. Na separaciji gorijo neoprestano veliki ognji, a je kljub temu mraz tako silen, da se premog pri pranju trdno prijema na mreže.

Danes je vsekakor kulminacija trboveljske zime in vseh težav. Če mraz

ne pojenja, bo zlo. Vsekakor pa bo ta huda zima tudi dobra šola. Sedaj se bridko občuti, da se je med letom toliko praznovalo v jamah in da se niso pripravile večje zaloge premoega. V tem času je dosti rudarjev v polovici meseca prišlo samo na par delovnih dni. Huda zima je tudi šola za trgovce in za družine, da si je treba pravočasno oskrbeti primerno zalogo kurjave. Mnogi si seveda tudi pri tej šoli ne bodo mogli pomagati, ker jim gnotna sredstva ne dopuščajo večjih nabav. Državni uslužbenec kupujejo povečini le posamezne vreče premoega.

Težave v rudniku so posebno grozeče v zvezi s prometnimi ovirami. — Vozni red je suspendiran. Pri železniškem prometu se ne računa več z minutami, temveč z dolgimi urami zamude. Ne ve se, kdaj bo vlak prišel, in ko pride, se ne ve, kako daleč bo privozil.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Jutru“

ZDRAVJE JE . . . . . VSE!

Tudi Vi ste po uživanju kave občutili neko napetost živcev, ki Vam ni dala zaspati. Čeprav se je Vaš polastila največja utrujenost. Mogoče ste celo kdaj občutili neugoden navul krvi v glavo ali pa celo različno bitje srca. Povzročitelj vseh teh pojavov je kofein. V navadni škodilici kave ga je toliko, da lahko povzroči pri občutljivih ljudeh težko srca, nervozno nemirnost, neredno izmenjavo snovi itd. Kljub temu pa Vi vendar smete od sedaj naprej piti kavo v katerikoli množini in kakor hočete jako: ali to mora biti kava Hag. NEŠKODLJIVA ZRNATA KAVA

Kava Hag je izbrana iz najboljših vrst kav srednje in južne Amerike. Kofein se ji odvzame na poseben način še pred praženjem. Okus in aroma ostaneta pri kavi Hag neizpremenjena; po tem procesu je nasprotno še veliko blažja in čistejša, nego vsaka druga kava. Največja prednost kave Hag je, da jo lahko prenašajo celo bolniki in otroci. Nikdar Vam ne škoduje Vašemu srcu in Vašim živcem. S tem vzdržuje kava Hag Vaše zdravje in Vašo življensko svežost: Vaše največje bogastvo — predpogoj za uspešno delo.

VELIKO ZNIZANJE CENE!

Kupujte kavo Hag, poskusite vse njene prednosti! Cene so znatno znižane. Mali omot stane samo Din 14.—, veliki Din 27.— Od sedaj naprej lahko dnevno pijete kavo Hag, a pri tem komaj opazite večji izdatek. Pomislite, da imate pri mali razliki cen med kavo s kofeinom in kavo Hag najboljšje jamstvo za dobro kakovost in nenadomestljivo korist za Vaše zdravje.

Kava Hag se prodaja v vseh dobrih trgovinah z živili. V mesta, kjer se še ne dobiva, Vam pošlje vsako množino franco po običajni ceni. KAVA HAG D. D. Martičeva 14 - b. ZAGREB. Vzorec Vam pošljemo, ako nam pošljete priloženo priznanico.

KAVA HAG

VARUJE SRCE IN ŽIVCE

PRIZNANICA Jo. I. Pošljite mi brezplačni vzorec svoje kofeina proste kave HAG. Prilagam Din 1.50 za stroške.

Ime: _____
Kraj: _____
Cesta: _____

na obeh straneh sta se vzpenjala koštanja. — Poznate ta kraj, kaj ne? . . . Je zamrmljal sodnik, ki mu njegovo razburjenje ni bilo ušlo. Marvel ni mogel odgovoriti. Odvedli so ga v hišo. Šel je gor po stopnicah in dospel v vežo. Tam se je sam od sebe obrnil na desno in nato po stopnicah v prvo nadstropje. Ne meneč se za besede sodnika, ki ga je neprestano vraščeval kako da tako dobro pozna hišo, ki bi mu vendar morala biti nepoznana, je stopil v sobo, kjer je bil storjen zločin. Nepojmljiva groza mu je razganjala srce: hiša, stopnice, soba, vse — vse mu je bilo znano! . . . Vse v njem je kričalo in se onemoglo upiralo obdolžitvi, potem pa je iznenada bruhnilo na dan: zarjovel je, da je nedolžen, skušal je odeti v besede misli, ki so kovalje v njem in mu razjedale možek. . . . Ko so ga odvedli, je bil nem in voljan. Obsojili so ga na smrt: porotniki so bili soglasno potrdili vsa vprašanja. Nadzornik Doirel, ki ga je bil aretirati, je dobil dovoljenje, da ga poseti v celici. Lucien Marvel mu je še enkrat povedal o svojih dneve in tedne ponavljajočih se vanjih, ki jih je imel, preden je bil storjen zločin. Kje so se nehale sanje? . . . Kje se je začela istina?

— Bela hiša, ki jo je tolkkrat videl v snu, ni bila zgolj plod njegove domišljije; ob konfrontaciji z žrtvijo je spoznal in smrtnem strahu spačeni obraz, ki se mu je bil tedne in tedne prikazoval v sanjah. Torej? . . . Nadzornik ga je zamisljen ostavil. — Ta človek je kriv, je godrnjal odhajaje iz jetnišnice. Videli so ga, ko je šel z doma, ko je stopil v ono hišo, in videli so ga naposled na povratku. . . . Kriv je, o tem ni dvoma; vprašanje je le, do kod sega njegova odgovornost. . . . Ali je umoril stanko v somnambulizmu? . . . . .
Malo pred solničnim vzhodom se je Lucien Marvel nenadoma zbudil. Ko so se odprla vrata njegove celice in so se na pragu pojavili črno oblečeni možje, se je skokoma dvignil z ležišča, divje pogledal okrog sebe in zarjul: — Vse to so bile samo sanje! . . . Strašno! . . . Gospoda, zaklinjam vas, verujte mi! . . . Prisežem, da sem tiste grozne minute presanjal! . . . . .
Morali so ga nesti do giljotine. Ko mu je krvnikov pomočnik položil glavo pod sekiro, mu je preletela obraz neizreklija groza. — Kaj se godi? je zajecjal. Jaz nisem več jaz. . . . Nekdo drugi teži na moji volji! . . . . .

Tisti mah pa, ko je krvnik spustil sekiro nanj, je zahropel s hrupnim glasom, ki ga ni bilo moči spoznati: — Pogini, Tharaud! . . . . .
»Po dvomesečnem proučevanju« je zabeleženo v spominih nadzornika Doirela, »sem odkril tole: pred šestdesetimi leti je bil neki krošnjar ubil neko stanko ter jo oropal. . . . Ukradeni denar so našli pod morilčevu žimnico, okrvavljeni mož pa v kaminu med pepelom. Pozorišče zločina je bila bela hiša. Krošnjarjeve poslednje besede pod giljotino so bile: »Pogini, Tharaud! . . . . . Tharaud je bil preiskovalni sodnik, ki je bil iz morilčevih ust izsihl priznanje zločina. . . . .
»Ne upam se iz teh dognanj izvajati sklepe. To nalogo prepustim ljudem, ki so sposobnejši od mene. Toda.« zaključuje nadzornik Doirel, »moja dolžnost je izjaviti, da je bila ta afera moja prva juridična zmotna, zakaj Lucien Marvel je bil vzlic vsemu nedolžen. Sodim, da je podzavestno obnavljal kretanje in dejanja nekega prejšnjega življenja — to je vse, kar zmore moj razum. . . . .«

Kupujtel Čitajte!
Princesko Zvezdano!

2767 a

KAMILO MIKIĆ, prokurist zavarovalnice »Croatia«, namesta v svojem ter v imenu svojih otrok MARJE, JOSIPA, ANTONA, ANICE, IVANKE in KAMILA in ostalih sorodnikov prežalostno veat, da je njegova srčno ljubljena soprogica, predobna marmca, scatra, teta in svakinja, gospa

Štefania Mikić, roj. Srkulj

danes, dne 15. t. m., po kraškem trpljenju, previdna s tolažih svote vere, bogu vedano preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 17. februarja 1929, ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Škofja ulica št. 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosi se tihoga sohanja!

V Ljubljani, dne 15. februarja 1929.

Očelna Ljubljana
Mesta, pogrebni svod

